Holy Bible

Aionian Edition®

Lačho lafi taro Luka

Gurbet Luke

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®
Lačho lafi taro Luka
Gurbet Luke

CC Attribution NoDerivatives 4.0, 2018-2023
Source text: eBible.org
Source version: 7/24/2023
Source copyright: CC Attribution 4.0
Pioneers.org, 2018

Formatted by Speedata Publisher 4.13.11 (Pro) on 7/24/2023
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
https://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Gurbet at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

This *un-translation* helps us to see these ten underlying words in context. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Luka 11

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

A o Isus vaćarda: “Dade! Oprosti lenđe, golese kaj ni džanen so ćeren.”
Thaj e vojnikura čhudije o kocka thaj ulade maškar peste leso fostano.
Luka 23:34

Luka

1 Mangleja Teofile, sar so džane, but džene lije te pisin tar
okova so sasa, so o Dol obećisada prekale prorokura, a
ćerdilo maškar amende. **2** Pisisade amenđe kola save korkore
dikhlje vadži tare anglune đivesa thaj ćerdile sluge e Devlese
Lafese, **3** gija i me, mangleja Teofile, tuće pisiv sa redasa,
golese so sa taro anglunipe ispitujisadem. **4** Gija ka ave uverimo
kaj okova so sikade tut tare Hristeso džuvdipe si čačipe. **5** Ano
vreme e Irodeso o caro e Judejako sasa nesavo svešteniko
tare Avijinaso redo, akhardola Zaharija thaj lesi romni sasa
taro pleme e Aaroneso, savi akhardola Jelisaveta. **6** Solduj
džene sesa čačutne anglo Dol thaj živisade palo vaćaripe thaj
palo zakono e Gospodeso bizo nisavo bilačhipe. **7** Len naj
sasa čhave, golese kaj i Jelisaveta naštine te ačhol khamni, a
solduj džene sesa već purane. **8** Jekh đive, o Zaharija kandija e
Devle ano Hram golese kaj palo dužnost sasa leso redo, **9** kaj
palo adeti e svešteniku rengo birisade le barbutosa te džal e
Devlese te kadil ano Svetište e Gospodeso. **10** Thaj kana o
Zaharija dija te kadil ano Hram, but manuša sesa avral thaj
molisajle e Devlese. **11** Tegani e Zaharijase sikadilo o meleko e
Gospodeso savo ačhilo ki desno rig taro oltari e kadimaso. **12**
Kana o Zaharija dikhlja le, but darajlo. **13** Al o meleko vaćarda
lese: “Ma dara, Zaharije! Golese kaj ći molitva sasa šundi.
Ći romni i Jelisaveta ka bijanol murše thaj tu ka de le alav
Jovan. **14** Tu ka ave radosno thaj baxtalo thaj but džene ka
aven blagoslovime lese bijandimasa. **15** Golese kaj ka avol
baro anglo Gospod thaj ni ka pijol mol thaj zuralo pijipe thaj
ka pherdol e Svetone Duxosa dok si ano vođi pe dako. **16** O
Jovane bute čhaven e Izraelese ka iril anglo Gospod, lengo Dol.
17 Vov ka džal anglo Gospod sar manuš savo anol o haberi
ano Duxo thaj ano zuralipe sar o Ilija o proroko. Ka miril e ile e
dadenđe premale e čhave thaj okola so ni šunen e Devle te
aven gođaver sar e manuša save ćeren kova so o Dol phenol
kaj si šukar. Sa kava ka ćerol te pripremil e manušen te šaj
aven spremna e Gospodese avimase.” **18** O Zaharija vaćarda e
melekose: “Pale soste me gova ka džanav? Golese kaj sem
purano thaj mi romni si bute beršenđi.” **19** O meleko phenda
lese: “Me sem o Gavrilo savo ačhav anglo Dol. Bičhaldo sem te
vaćarav tuće kava lačho lafi. **20** Ak, ka ave laloro thaj ni ka
vaćare dži gova đive dži kaj sa gova ni ćerdol, golese so ni
pačajan an me lafura save ka pherdon ano pravo vreme.” **21**
Thaj avral e manuša ađućarde e Zaharija thaj čudisajle sose
gaći majisajlo ano sveto than e Hrameso. **22** A kana iklilo o
Zaharija naštine te vaćarol. Vov dija len znakura golese kaj sasa
laloro thaj e manuša haljarde kaj dikhlja dičhipe dži kaj sasa
ano sveto than e Hrameso. **23** Kana nakhle e đivesa tar leso
kandipe ano Hram, o Zaharija đelo čhere. **24** Pale kala đivesa
ačhili khamni i Jelisaveta lesi romni thaj ni iklili avral pandž čhon
thaj vaćarda: **25** “Gija ćerda manđe o Gospod ane kala đivesa
kaj pelo lese žal manđe! Uljarda mandar kaja ladž maškare
manuša kaj ni sasa ma čhave.” **26** Kana i Jelisaveta sasa šovto
čhon khamni, o Dol bičhalda e meleko e Gavrilo ano cikno foro
Nazaret ani Galileja **27** ki jekh čhej Marija savi sasa mangli
romese e Josifese savo sasa tari kuštik e carosi e Davidesi. **28**
Kana o meleko o Gavrilo avilo late, phenda: “Av radosno, tu so
arakhljan milost. O Gospod si tusa. [Blagoslovimi san maškare
džuvlja!]” **29** A voj kaj dikhlja e meleko darajli tare lafura lese
thaj dija gođi savo sasa kava pozdrav. **30** Thaj phenda laće o
meleko: “Ma dara, Marija! Golese kaj arakhljan milost anglo
Dol. **31** Ak, ka ače khamni, ka bijane čhave thaj ka de le alav
Isus. **32** Vov ka avol baro thaj ka akhardol Čhavo Embareso. O
Gospod o Dol, ka dol le autoritet te vladil sar caro, sar o David,
leso paradad. **33** Vov ka caruil ane kuštika e Jakovese sa e
đivesa thaj lese carstvose ni ka avol krajo.” **(aiōn g165)** **34** Tegani
i Marija pučlja e meleko: “Sar ka avol gova kana sem me vadži
čhej?” **35** O meleko o Gavrilo vaćarda laće: “O Sveto Duxo ka
avol pe tute thaj o zuralipe e Embareso ka učharol tut. Golese
kaj gova so ka bijandol ka avol sveto thaj ka akhardol Čhavo e
Devleso. **36** Ak, ći bibi i Jelisaveta ačhili khamni ane purane
berša i ka bijanol murše. E manuša vaćarde kaj voj naštine
te ačhol khamni, al akana si šov čhon khamni. **37** Golese kaj
o Dol šaj sa so phenol!” **38** I Marija phenda: “Ake i me sem
sluškinja e Gospodaresi. Nek avol palo ćiro lafi!” Thaj o meleko
đelo latar. **39** A i Marija pale gola đivesa spremisajli thaj siđarda
ani bregali phuv ano foro e Judejako. **40** Kana resli odori, đeli
ano čher e Zaharijaso thaj pozdravisajli e Jelisavetasa. **41**
Thaj kana i Jelisaveta šunda o pozdrav e Marijako, čhelda o
čhavo ane lako vođi thaj i Jelisaveta pherdili Svetone Duxosa.
42 Ane sa o glaso vaćarda e Marijaće: “Emblagoslovimi san
maškare sa e džuvlja thaj blagoslovimo o čhavo ane ćiro vođi.
43 Kotar manđe kava čast kaj tu i dej me Gospodaresi aviljan
ke mande? **44** Golese dikh, kana šundem ćiro pozdrav ane
mingre kana, čhelda o čhavoro ane mingro vođi. **45** Blago tuće
so pačajan kaj ka ćerdol kova so vaćarda tuće o Gospod!” **46**
Tegani i Marija vaćarda: “Slavil mi duša e Gospode! **47** Mo duxo
veselil pe ano Dol, ane mingro Spasitelji, **48** so sasa milostivno
e poniznone sluškinjaće. Golese dikh, od akana ka akharen
man blagoslovimi sa e manuša. **49** Golese so ćerda manđe but
šukaripe o Zuralo Dol, sveto si leso alav! **50** Vov si milostivno sa
e manušenđe tare sa e kuštika, kolenđe save daran lestar. **51**
Sikada po zuralipe pe vastesa, čhudija e barikanen ane lenđe
ponosna mislura. **52** Čhudija e vladaren taro lengo tron, thaj
vazdija e teljarden. **53** E bokhalen čaljarda šukarimasa, thaj e
barvalen mukhlja čuče vastencar. **54** Pomožisada e Izraele, ćire
sluga, te dol pe gođi taro milost, **55** sar so obećisada amare
kuštikenđe, e Avraamese thaj lese semese dži ko poslednjo
đive.” **(aiōn g165)** **56** I Marija bešli e Jelisavetasa paše trin čhon
thaj pale gova irisajli čhere. **57** A i Jelisavetaće avilo o sato te
bijanol thaj bijanda čhave. **58** Kana šunde laće pašutne thaj
lačhi familija kaj o Gospod sikada laće baro milost, radujisajle
lasa. **59** Thaj kana o čhavoro sasa ohtoto đive, avile te ćeren le
suneti thaj manglje te den le alav Zaharija. **60** Al i Jelisaveta
vaćarda: “Na, leso alav ka avol Jovan!” **61** Von phende lačhe:
“Naj tut khoni ani ćiri familija gole alavesa!” **62** Tegani pučlje e
dade e Zaharija vastencar sar bi vov manđola te avol leso alav.
63 Thaj o Zaharija manglja khanči pe soste šajine te pisil thaj
pisisada: “Jovan ka avol leso alav.” Thaj savore čudisajle. **64**
Tare jekh drom o Zaharija lija te vaćarol thaj lija te slavil e Devle.

65 I dar e Devlesi avili ane sa e pašutne lenđe thaj ki sa i bregali
Judeja šundilo kava so sasa. **66** Savore dije goći tar gova: "So
ka avol tar kava čhavo? Golese so o va e Gospodeso sasa pe
leste." **67** O Zaharija, o dad e Jovaneso, pherdilo e Svetone
Duxosa thaj prorokuisada: **68** "Blagoslovimo o Gospod o Dol e
Izraeleso so avilo thaj ikalda pe manušen! **69** Vazdija amenđe e
zurale Spasitelje, tari kuštik e Davidesi pire slugasi, **70** sar so
vaćarda ano purano vreme andare muja tare sveta prorokura
pire, **(aiōn g165)** **71** kaj ka ikalol amen tare amare dušmanura
thaj tare vasta savorenđe save mrzin amen. **72** Sasa milosno
amare kuštikenđe, thaj ispunisada po sveto savez, **73** savez
savo dija e Avraamese amare paradadese, **74** te ikala amen
tare vasta amare dušmajenđe, thaj te kanda e Devle bizi dar, **75**
ano svetost thaj ano pravednost angle leste sa dok sam džuvde.
76 A tu, Jovane mo čhavo, ka akhardo proroko Embareso golese
kaj ka dža anglo Gospod te ćere leso drom. **77** Ka sikave lese
manušen sar te pindžaren o spasenje prekalo oproštenje tare
lenđe grehura. **78** Golese so si e Devleso ilo šukar, ka avol o
svetlost pe amende sar nevi sabalin, **79** te svetlil kolenđe so si
ano kalipe thaj ani sena e merimasi, a amare pingre ka phiren
ko drom taro mir." **80** A o čhavoro o Jovane barilo thaj zurajlo
duxosa. Kana barilo, đelo ani pustinja sa dži kaj ni iklilo angle
Izraelcura te vaćarol o Lafi e Devleso.

2 Ane gola đivesa kana bijandilo o Jovane o Krstitelj, iklilo o
vaćaripe e caroso e Avgustineso te popisin pe sa e manuša
ano Rimsko carstvo. **2** Kava sasa angluno popis kana o Kvirinije
vladisada e Sirijasa. **3** Thaj savore pojdisade te pisin pe alava
ko spisko, ko foro kaj bešle lenđe kuštika. **4** Gija o Josif tari
familija tari kuštik e Davidesi, pojdisada taro Nazaret, so si ani
Galileja, ane Davideso foro savo akhardol Vitlejem savo si ani
Judeja, **5** te pisil po alav ko spisko e Marijasa, savi sasa mangli
lese. Voj sasa khamni **6** thaj kana sesa ano Vitlejem, avilo o
vreme i Marija te bijanol. **7** Thaj bijanda pe anglune čhave,
paćarda le thaj čhuta le ani jaslica, golese kaj naj sasa than
ani gostionica. **8** Ane goja phuv pašo Vitlejem sesa nesave
čobanura, save arakhlje ke poljura raćasa pe bakren. **9** Thaj tari
jekh drom o meleko e Gospodeso ačhilo maškare lende thaj e
Gospodaresi slava svetlisada len thaj von but darajle. **10** Al o
meleko vaćarda lenđe: "Ma daran! Dikh, anav tumenđe lačho
lafi e radujimaso so ka avol sa e manušenđe! **11** Golese kaj
ađive bijandilo o Spasitelj, savo si o Hrist o Gospod, ano foro kaj
sasa bijando o caro o David. **12** Kava ka avol tumenđe znako
pale savo ka pindžaren le: ka aračhen čhavore savo si paćardo
thaj pašljol ani jaslica." **13** Tari jekh drom pašo meleko sikadili
bari vojska e melekurenđi, save hvalina e Devle vaćarindoj: **14**
"Slava e Devlese ko učipe, thaj ki phuv mir maškare manuša
save si pale Devleso manglipe." **15** Kana e melekura đele lendar
ano nebo, e čobanura phende jekh averese: "Ka dža dži o
Vitlejem, te dikha gova so odori sasa sar so vaćarda amenđe o
Gospod." **16** E čobanura đele sigate thaj arakhlje e Marija, e
Josife thaj e čhave sar pašljol ani jaslica. **17** Kana dikhlje le,
savorenđe vaćarde so o meleko lenđe vaćarda taro čhavoro. **18**
Savore save šunde e čobanuren divisajle. **19** Al i Marija dija goći
tar kala lafura thaj čhuta len ane po ilo. **20** E čobanura irisajle,
slavisade thaj hvalisade e Devle za sa so šunde thaj dikhlje,
golese so pherdile sa e lafura sar so sasa lenđe phendo. **21**
Ohtoto đive palo bijandipe e čhaveso avilo o vreme te ćeren le
suneti. Dije le alav Isus, sar so vaćarda o meleko, angleder
so i Marija ačhili khamni. **22** Kana avilo o vreme, o Josif thaj i
Marija te džan palo adeti e thodimaso sar so si pale Mojsijaso
zakono, von ande e čhavore ano Jerusalim ano Hram te preden
le e Gospodese **23** (sar so si pisimo ane Gospodeso zakon kaj
"svako čhavo murš čhavo savo putrol e dejako por te posvetil
pe e Gospodese") **24** thaj te anen kurbano (sar e Gospodeso
zakono phenol: "Duj grlice il duj terne golubura"). **25** Tegani sasa
ano Jerusalim manuš kaso alav sasa Simeon. Gova manuš
sasa pravedno thaj pobožno. Ađućarda o Mesija te ikalol o
Izrael taro ropstvo thaj o Sveto Duxo sasa pe leste. **26** O Sveto
Duxo sikada lese but angleder kaj ni ka merol sa dži kaj ni
dičhol e Hriste e Gospodese. **27** O Duxo vaćarda lese te džal
ano Hram. Tegani o Josif thaj i Marija ande e čhave e Isuse ano
Hram te ćeren okova so si palo adeti ane Mojsijaso zakono. **28**
Kana o Simeon dikhlja e Isuse, lija le ke pire vasta, hvalisada
e Devle thaj phenda: **29** "Gospode, akana muk ano mir te
merol ćo sluga, palo okova sar so phendan. **30** Golese so me
jakha dikhlje ćiro spasipe, **31** savo pripremisadan angle sa e
manuša. **32** Vov si svetlo savo ka avol pe abandžije, thaj vov ka
avol ki slava pire manušenđe e Izraelese." **33** E Isusesi dej
thaj leso dad sesa čudime so vaćarda o Simeon taro Isus. **34**
Tegani blagoslovisada len o Simeon thaj vaćarda e Marijaće,
lese daće: "Dikh, o Dol odredisada kale čhavore te peravol
buten Izraelcuren thaj te vazdol buten. Vov si odredimo te avol e
Devleso znako, al but džene ka odbacin le. **35** Gija ka sikadol
so garandoj den an pe gođa. A tut i bari čhurik ka pusavol ani
duša." **36** Thaj sasa i Ana, e Devlesi proročica, e Fanuilosi čhej,
tari kuštik e Asiresi. Voj sasa but purani. Efta berš živisada pe
romesa thaj lako rom mulo, **37** thaj pale gova sasa udovica
ohtovardeš thaj štar berš. Ni džala taro Hram, al kandija e
Devlese i rat thaj o đive, thaj postisada thaj molisada. **38** Voj
avili gothe ane gova sato, hvalisada e Devle thaj vaćarda taro
čhavoro savorenđe save ađućarde o Dol te ikalol o Jerusalim.
39 Kana o Josif thaj i Marija ćerde sa pale Gospodeso zakono,
irisajle ani Galileja, ane po foro ano Nazaret. **40** A o čhavo
barilo thaj zurajlo. Pherdilo mudrost thaj o milost e Devleso
sasa ane leste. **41** E Isuseso dad thaj lesi dej đele svako berš
ano Jerusalim ko baro đive ki Pasha. **42** Kana sasa e Isuse
dešuduj berš, i vov đelo palo adeti te svetkujil lencar o baro
đive i Pasha ano Jerusalim. **43** Kana nakhle gola đivesa, von
pojdisade čhere. Al o čhavoro o Isus ačhilo ano Jerusalim,
a lesi dej thaj leso dad gova ni džanglje. **44** Dije goći kaj si
i vov lencar maškare avera manuša save putujisade lencar.
Đele jekh đive phirindoj thaj lije te roden le ki familija thaj ke
pire pindžarutne manuša. **45** Kana ni arakhlje le, irisajle ano
Jerusalim te roden le. **46** O trito đive arakhlje le ano Hram sar
bešol maškare učitelja, sar šunol len thaj pučol len. **47** Savore
save šunena e Isuse divisajle lese džanglimasa thaj lese irimasa
o pučipe. **48** Kana dikhlje le, čudisajle thaj lesi dej vaćarda lese:
"Čhaveja! So ćere amencar kava? Ak, me thaj ćo dad daraljam
thaj rodijam tut!" **49** O Isus vaćarda lenđe: "Sose rodijen man?

Ni li džanen kaj trubul te avav ano čher me Dadeso?” **50** Al
von ni haljarde so vov manglja te phenol lenđe. **51** Tegani avilo
lencar ano Nazaret thaj ane sa šunola len. Lesi dej sa kala
lafura garada ane piro ilo. **52** O Isus barola ano mudrost, ano
baripe thaj ano milost ko Dol i ke manuša.

3 Kana o cezar o Tiberija vladisada po rimsko carstvo
dešupandžto berš, o Pontije o Pilat o upravniko vladisada ani
Judeja, o Irod vladisada ani Galileja, o Filip leso phral vladisada
ani Itureja thaj ani Trahonitada thaj o Lisanije vladisada ani
Avilina, **2** a kana o Ana thaj o Kajafa sesa šorutne sveštenikura,
o Dol bičhalda po lafi e Jovanese, e Zaharijase čhavese, ani
pustinja. **3** O Jovane đelo taro than dži ko than tare solduj riga
tari len e Jordanesi, vaćarindoj kaj e manuša trubul te irin pe tar
pe grehura thaj te aven ko Dol te oprostil lenđe thaj te krstin pe.
4 Sar so pisisada o proroko o Isaija, o Jovane sasa “o glaso so
dol vika ani pustinja: ‘Pripremin o drom e Gospodese! Ravnin
lese o drom! **5** Sa e doline te pherdon, thaj sa e gore thaj e
bregura nek ravnin pe, thaj sa e banđe droma te aven prava,
a e bilače droma te aven ravnome. **6** Thaj sa e manuša ka
dičhen e Devleso spasenje!’” **7** O Jovane vaćarda e manušenđe
save avena te krstil len: “Tumen e sapese čhave! Ko vaćarda
tumenđe kaj šaj te našen tare Devlesi holi so avol? **8** Sikaven
tumare džuvdimasa thaj tumare bućencar kaj irisaljen taro greh
thaj aviljen anglo Dol! Ma xoxaven tumen golesa so vaćaren:
‘Amaro paradad si o Avraam!’ Golese vaćarav tumenđe kaj o
Dol šaj tar kala bara te vazdol čhaven e Avraamese. **9** Golese
kaj o tover tare Devleso sudo ačhol pašo koreno e kašteso thaj
dži jekh kaš savo ni bijanol šukar bijandipe ka čhinol pe thaj
ani jag ka čhudol pe.” **10** E manuša pučlje e Jovane: “So te
ćera?” **11** O Jovane vaćarda lenđe: “Kas isi duj fostanura, nek
dol jekh kolese so naj le nijekh thaj kas isi xamase, nek dol
okole kas naj.” **12** Avile te krstin pe thaj i nesave carincura thaj
pučlje le: “Učitelju, so te ćera amen?” **13** O Jovane phenda
lenđe: “Ma manđen po but nego so vaćardo si tumenđe taro
vlast.” **14** Thaj nesave vojnikura pučlje le: “Amen so te ćera?”
Vov vaćarda lenđe: “Khanikastar ma len silasa e pare thaj ma
ćeren xoxaipe pe nikaste. Aven bahtale okolesa kobor poćinen
tumen.” **15** E manuša ađućarde e Mesija thaj savore pučlje pe
ane pe ile naj li o Jovane o Mesija. **16** Al o Jovane vaćarda
savorenđe: “Me krstiv tumen pajesa, al avol khoni savo si po
baro mandar, kase naj sem dostojno lese dora tare sandale te
putrav. Vov ka krstil tumen e Svetone Duxosa thaj jagasa. **17**
Le isi vila ane vasta te čistil o gumno thaj te ćidol o điv an po
ambari. Thaj i pleva ka phabarol jagasa savi ka phabol thaj ni ka
ačhol.” **18** Gija but aver lafura vaćarda o Jovane e narodose
sar te teril len te pokajin pe thaj phenda lenđe o Lačho lafi. **19**
O Jovane prekorisada e Irode e vladare tari Galileja golese
so lija romnjaće pe phralese romnja e Irodijada thaj zbog but
bilače buća so ćerda. **20** Pale sa gova o Irod ćerda i kava:
čhuta e Jovane ano phanglipe. **21** Kana o Jovane krstisada sa e
manušen thaj o Isus krstisajlo. Thaj dok o Isus molisajlo, putajlo
o nebo, **22** thaj o Sveto Duxo ulilo pe leste ano oblik sar golubo.
Thaj šundilo glaso taro nebo: “Tu san mo čhavo o manglo. Tu
san mingro manglipe!” **23** E Isuse sasa le paše tranda berš kana
počnisada pi služba. E manuša smatrisade kaj o Isus si čhavo e
Josifeso. O Josif sasa čhavo e Ilijaso. **24** O Ilija sasa čhavo e
Matataso, O Matat sasa čhavo e Levijaso. O Levi sasa čhavo
e Melhijaso. O Melhi sasa čhavo e Janejaso. O Janej sasa
čhavo e Josifeso. **25** O Josif sasa čhavo e Matatijaso. O Matatij
sasa čhavo e Amoseso. O Amos sasa čhavo e Naumeso. O
Naum sasa čhavo e Eslijaso. O Eslija sasa čhavo e Nangejeso.
26 O Nangej sasa čhavo e Maateso. O Maat sasa čhavo e
Matatijaso. O Matatij sasa čhavo e Semeinaso. O Semein sasa
čhavo e Josiheso. O Josih sasa čhavo e Jodaso. **27** O Jod
sasa čhavo e Joananaso. O Joanan sasa čhavo e Risaso. O
Risa sasa čhavo e Zorovaveleso. O Zorovavel sasa čhavo e
Salatiilaso. O Salatiil čhavo e Nirijaso. **28** O Niri sasa čhavo e
Melhijaso. O Melhi sasa čhavo e Adijeso. O Adija sasa čhavo e
Kosamaso. O Kosam sasa čhavo e Elmadameso. O Elmadam
sasa čhavo e Iroso. **29** O Ir sasa čhavo e Isuseso. O Isus sasa
čhavo e Eliezereso. O Eliezer sasa čhavo e Jorimaso. O Jorim
sasa čhavo e Matatoso. O Matat sasa čhavo e Leviso, **30** O
Levi sasa čhavo e Simeoneso, O Simeon sasa čhavo e Judaso.
O Juda sasa čhavo e Josifeso. O Josif sasa čhavo e Jonameso.
O Jonam sasa čhavo e Eliakimeso. **31** O Eliakim sasa čhavo e
Melejeso. O Meleja sasa čhavo e Menaso. O Mena sasa čhavo
e Matateso. O Matata sasa čhavo e Nataneso. O Natan sasa
čhavo e Davideso. **32** O David sasa čhavo e Jesejaso. O Jesej
sasa čhavo e Jovideso, O Jovid sasa čhavo e Voozeso. O Vooz
sasa čhavo e Salmoneso. O Salmon sasa čhavo e Naasoneso.
33 O Naason sasa čhavo e Aminadaveso. O Aminadav sasa
čhavo e Admineso. O Admin sasa čhavo e Arnijeso. O Arni sasa
čhavo e Esromeso. O Esrom sasa čhavo e Fareseso. O Fares
sasa čhavo e Judaso. **34** O Juda sasa čhavo e Jakoveso. O
Jakov sasa čhavo e Isakoso. O Isak sasa čhavo e Avraameso. O
Avraam sasa čhavo e Tarajeso. O Tara sasa čhavo e Nahoreso
35 O Nahor sasa čhavo e Seruheso, O Seruh sasa čhavo e
Ragaveso. O Ragav sasa čhavo e Falekoso. O Falek sasa
čhavo e Evereso. O Ever sasa čhavo e Salaso. **36** O Sala sasa
čhavo e Kainameso. O Kainam sasa čhavo e Arfaksadeso. O
Arfaksad sasa čhavo e Simeso. O Sim sasa čhavo e Nojaso.
O Noje sasa čhavo e Lamehoso. **37** O Lameh sasa čhavo e
Matusalaso. O Matusala sasa čhavo e Enoheso. O Enoh sasa
čhavo e Jareteso. O Jaret sasa čhavo e Malaleileso. O Malaleil
sasa čhavo e Kainameso. **38** O Kainam sasa čhavo e Enoseso.
O Enos sasa čhavo e Siteso. O Sit sasa čhavo e Adameso. O
Adam sasa čhavo e Devleso.

4 O Isus pherdo Sveto Duxo irisajlo tari len i Jordan thaj
inđarda le o Duxo ani pustinja, **2** kaj o beng iskušisada le
saranda đive. Gola đive khanči ni xalja, thaj kana nakhle e
saranda đive, bokhajlo. **3** Tegani vaćarda lese o beng: “Te san e
Devleso Čhavo phen kale barese te avol mangro.” **4** O Isus
phenda lese: “Ano Sveto lil ačhol: ‘O manuš ni ka avol džuvdo
samo taro mangro.’” **5** Thaj ikalda le o beng ko učo than thaj
sikada lese sa e carstvura ki phuv tari jekh drom. **6** O beng
vaćarda lese: “Tuće ka dav sa kava lengo zuralipe thaj i slava,
golese kaj manđe dija pe thaj me ka dav la kase mangav. **7** Tu
ako pere angle mingre koča sa ćiro ka avol.” **8** O Isus vaćarda
lese: “Ano Sveto lil ačhol: ‘Per ke koča e Gospodese e Devlese
ćirese thaj lese jekhese kande.’” **9** Pale gova o beng inđarda le

ano Jerusalim, čhuta le najučeste po Hram thaj vaćarda lese:
“Te san e Devleso Čhavo, čhude tu katar tele, **10** golese kaj
ano Sveto lil ačhol: ‘Vov ka phenol pe melekurađe te aračhen
tut’ **11** thaj: ‘ka lol tut ke vasta te ma čalave tut ko bar će
pingresa.’” **12** O Isus vaćarda lese: “Ano Sveto lil ačhol: ‘Ma
iskuši e Gospode, e Devle ćire.’” **13** Kana o beng završisada sa
e iskušenjura, đelo lestar dži aver nesavo vreme. **14** O Isus
irisajlo ano zuralipe e Duxoso ani Galileja thaj o lafi lestar đelo
pe sa e thana. **15** Sikada ane lađe sinagoge thaj savore šukar
lestar vaćarde. **16** Avilo ano foro Nazaret kaj barilo, ko savato
palo piro adeti džalasa ani sinagoga thaj uštilo te čitil. **17** Dije le
o Lil e prorokoso e Isaijaso, putarda o Lil thaj arakhlja than kaj
sasa pisimo: **18** “O Duxo e Gospodeso si pe mande, golese
kaj pomazisada man thaj bičhalda man te anav o Lačho Lafi e
čororađe [bičhalda man te sastarav len, saven isi dukhade ile],
te vaćarav e phanglađe kaj ka aven oslobodime, thaj e korađe
kaj ka dičhen, thaj e mučime ka aven mukhle, **19** te vaćarav
taro lačho berš taro milost e Gospodeso.” **20** Tegani phanglja o
Lil, dija le e slugase thaj bešlo. Savore ani sinagoga dikhlje ane
leste **21** thaj o Isus lija te vaćarol lađe: “Ađive, kava so šunden
taro Sveto lil pherdilo.” **22** Savorađe sasa šukar thaj sesa
bahtale kale šukar lafesa so iklilo andaro leso muj thaj pučlje
pe: “Naj li kava e Josifeso čhavo?” **23** O Isus vaćarda lađe:
“Čače, tumen manđe ka vaćaren kaja poslovica: ‘Lekarona,
sastar korkore tut!’ So šundam kaj ćerdan ano Kafarnaum čher i
kate ane ćo than kaj bariljan.” **24** Tegani vaćarda: “Čače vaćarav
tumađe, nijekh proroko naj manglo ano po than kaj barilo. **25** A
čače vaćarav tumađe: But džuvlja kase roma mule sesa ano
Izrael ano vreme e Ilijaso kana o bršnd ni pelo trin berš thaj šov
čhon thaj sasa baro bokhalipe pe sa i phuv. **26** A o Ilija ni sasa
bičhaldo ni jekhaće lendar, sasa bičhaldo ke abandžijengo foro
Sarepta pašo Sidon ki jekh džuvli kaso rom mulo. **27** Thaj but
sesa gubava ano Izrael ko vreme e prorokoso e Jelisijeso thaj
khoni ni thodilo lendar, nego thodilo o Neman Sirijanco.” **28**
Savore ani sinagoga pherdile holi kana kava šunde. **29** Thaj
uštile thaj tradije le avral taro foro thaj inđarde le ko brego najuče
kaj sasa ćerdo lengo foro te čhuden le odupral natele. **30** Al o
Isus nakhlo maškar lende thaj đelo pire dromesa. **31** Pale gova
o Isus ulilo ano Kafarnaum ano Galilejsko foro thaj sikada ko
đive e savatoso. **32** E manuša čudisajle lese sikaimasa, golese
kaj ane leso vaćaripe sasa vlast. **33** Gothe ani sinagoga sasa
manuš ane kaste sasa o bilačho duxo, thaj vov dija vika: **34** “So
manđe amendar, Isuse taro Nazaret? Aviljan li te mudare amen?
Džanav ko san tu: Sveco e Devleso!” **35** O Isus zapretisada
le: “Phande ćo muj thaj iklji lestar!” Tegani o beng perada e
manuše angle sa e manuša, iklilo lestar thaj khanči ni ćerda
lese bilače. **36** Ane savorende avili i dar thaj čudisajle thaj jekh
averese vaćarde: “Save si kala lafura! Ano autoritet thaj ano
zuralipe vaćarol e bilače duxurađe te ikljon thaj von ikljen!”
37 Thaj đelo o lafi lestar ane sa e pašutne thana. **38** O Isus
uštilo gothar andari sinagoga thaj avilo ano čher e Simonese. E
Simonese sasuja sasa la bari jag thaj rodije lestar te vazdol la.
39 O Isus ačhilo paše late, pretisada e jagaće thaj i jag mukhlja
la. Sigate uštili thaj kandija len. **40** Kana pelo o kham, savoren
save sesa len nasvale tare sa dži jekh nasvalipe ande len angle
leste, a vov pe savorende čhuta pe vasta thaj sastarda len. **41** E
benga iklile tare pherdo manuša thaj dije vika thaj vaćarena: “Tu
san o Čhavo e Devleso!” Al o Isus darada len te ma vaćaren
khanikase golese kaj džanglje kaj si vov o Hrist. **42** Kana iklilo o
đive, iklilo thaj đelo ani pustinja. E manuša rodije le thaj avile
leste thaj manglje te ačhaven le te ma džal lendar. **43** Al o Isus
vaćarda lađe: “Trubul ane avera forura te vaćarav o Lačho
lafi taro Carstvo e Devleso, golese sem bičhaldo.” **44** Thaj ni
ačhada te vaćarol ane sinagoge ani Judeja.

5 Jekh drom kana o Isus ačhilo pašo Galilejsko jezero, ćidije
pe paše leste but manuša, te šunen o Lafi e Devleso. **2**
Tegani dikhlja duj čamcura kaj ačhen ko than. E manuša save
dolen mače iklile lendar thaj thode e mreže. **3** O Isus dija
ano čamco savo sasa e Simoneso thaj pučlja le te crden le
zala ano paj. Thaj bešlo thaj sikada e manušen taro čamco. **4**
Kana ačhilo te vaćarol e manušađe, vaćarda e Simonese:
“Dža ko duboko paj thaj čhude e mreže ćire thaj dol mačhen.”
5 O Simon vaćarda lese: “Gospode! Celo rat dijam zor thaj
khanči ni doldam, al tu te phendan, ka čhudav e mreže.” **6** Kana
ćerde gova, dolde bute mačhen thaj e mreže lije te pharadon. **7**
Tegani vastesa dije vika pe amalen save sesa ane aver čamco
te ikalen e mreže thaj avile te pomožin lađe. Von avile thaj
pherde solduj čamcura gija so lije te pherdon paj taro pharipe e
mačhengo. **8** Kana kova dikhlja o Simon Petar, pelo ke koča
angle Isusese pingre thaj vaćarda: “Dža mandar, Gospode! Me
sem grešno manuš.” **9** Golese kaj dolda le dar thaj savoren
save sesa lesa tare but mače so dolde. **10** Gija dolda i dar
e Jakove thaj e Jovane, e čhaven e Zevedejevese, so sesa
amala e Simonesa. Tegani o Isus vaćarda e Simonese: “Ma
dara, od akana ka dole e manušen.” **11** Kana ikalde e čamcura
ki obala, ačhade sa thaj đele pale leste. **12** Kana sasa o Isus
ane jekh foro, avilo paše leste jekh manuš so sasa but gubavo.
Kana dikhlja e Isuse pelo angle leste mujesa dži ki phuv thaj
molisada le vaćarindoj: “Gospode! Ako manđe šaj te sastare
man!” **13** O Isus vazdija po va, dolda le thaj phenda: “Mangav.
Av thodo!” Thaj i guba tar lesi koža sigate crdija pe. **14** O Isus
naredisada le: “Ma vaćar kova khanikase. Al dža thaj sikado e
sveštenikose thaj inđar kurbano sar so vaćarda o Mojsije ane po
zakono, golese kaj sastiljan te bi avola tu dokaz angle manuša.”
15 O lafi taro Isus sa pobut šundilo thaj e manuša sa pobut
ćidije pe te šunen le thaj te sastarol len tar lengo nasvalipe.
16 Al vov đelo ko than kaj naj khoni thaj molisajlo. **17** Jekh
đive o Isus sikada ano jekh čher thaj gothe bešle e fariseja
thaj e učitelja taro Mojsijaso zakono save avile tare sa e gava
andari Galileja thaj i Judeja thaj andaro Jerusalim. A i zor e
Gospodaresi sasa pe leste te bi vov sastarola. **18** Thaj dikh, e
manuša ande ano than e pašljimaso e manuše savo naštine te
phirol thaj rodije sar te anen le thaj te mučhen le anglo Isus. **19**
Kana ni arakhlje kotar te anen le tare but manuša, uštile po
čher thaj taro tavano mukhlje le sa e thanesa kaj pašlilo ko
maškar anglo Isus. **20** Kana dikhlja lengo pačajipe, vaćarda
lese: “Manušeja, oprostin pe će grehura!” **21** Thaj e fariseja
thaj e učitelja taro Mojsijaso zakono lije ane peste te den gođi:
“Savo si kava savo hulil po Dol? Ko šaj oprostil e grehura sem

jekh Dol?” 22 Kana o Isus haljarda so von den gođi ane peste,
vaćarda lenđe: “So den gođi ane tumare ile? 23 So si po lokho
te phenol pe: ‘Oprostin pe e grehura ćire’, il te phenol pe e
manušese savo našti phirol: ‘Ušti thaj phir?’ 24 Al te džanen kaj
isi man, me o Čhavo e manušeso, vlast ki phuv te oprostiv e
grehura, me ka sikavav tumenđe mi zor.” Tegani irisajlo premalo
manuš savo naštine te phirol thaj phenda: “Tuće phenav! Ušti
thaj le ćo than e pašljimaso thaj dža ane ćo čher.” 25 Sigate
uštilo angle lende thaj lija po than e pašljimaso thaj đelo pese
čhere hvalindoj e Devle. 26 Savore sesa radosna thaj hvalisade
e Devle. Pherdile dar thaj vaćarde: “Čudo dikhljam ađive!” 27
Pale gova iklilo thaj dikhlja e carinco savo akhardola Levi sar
bešol ki carina, thaj vaćarda lese: “Av pale mande.” 28 Thaj o
Levi uštilo, ačhada sa thaj đelo pale leste. 29 E Isusese ćerda o
Levi ano po čher baro xape. Sesa gothe but carincura thaj avera
manuša bešle lesa ko astali. 30 E fariseja thaj lenđe učitelja tare
Mojsijaso zakono lije te den vika thaj te vaćaren lese sikadenđe:
“Sose xan thaj pijen e carincurencar thaj e grešnikurencar?” 31
O Isus vaćarda lenđe: “Ni trubul e sastenđe doktora, nego e
nasvalenđe. 32 Me ni aviljem te akharav e pravednikuren, nego
aviljem te akharav e grešnikuren ko pokajipe.” 33 Von vaćarde
lese: “Sose e Jovanese sikade postin thaj molin pe e Devlese,
gija ćeren thaj e farisejska sikade, al ćire xan thaj pijen?” 34
O Isus vaćarda lenđe: “Šaj li čhuve e gosturen save avile ko
abav te postin dok slavin e mladoženjasa? 35 Ka avol o đive
kana ka len lendar e mladoženja, tegani i von ka postin.” 36
Thaj vaćarda lenđe i paramič: “Khoni ni čhuvol kotor taro nevo
fostano po purano fostano, golese kaj i o nevo ka pharadol thaj
o kotor taro nevo fostano ni ačhol šukar ko purano. 37 Thaj
khoni ni čhorol nevi mol ane purane morča, golese kaj i nevi
mol ka pharavol e morča thaj ka čhordol i mol, a e morča ka
pharadon. 38 Golese i nevi mol čhuvol pe ane neve morča.
39 Thaj khoni ko pilja i purani mol ni manđol nevi golese kaj
phenol: ‘I purani si po šukar.’”

6 Ke jekh savato o Isus nakhlo maškaro điv, lese sikade
lije o điv, morde vastencar thaj xalje. 2 Nesave fariseja
vaćarde: “Sose ćeren okova so ni trubul ko savato pale Mojsijaso
zakono?” 3 O Isus vaćarda lenđe: “Ni li čitisaden ano Sveto lil
so ćerda o David kana bokhajlo vov thaj i okola so sesa lesa? 4
Dija ano čher e Devleso thaj lija e mangre save sesa čhute
sar kurbano, save šajine te xan samo e sveštenikura. O David
xalja thaj dija i kolenđe so sesa lesa.” 5 Tegani o Isus vaćarda
lenđe: “Me o Čhavo e manušeso sem pobaro i taro savato.”
6 Ko aver savato o Isus dija ani sinagoga thaj lija te sikavol.
Gothe sasa jekh manuš kaso desno va sasa šuko. 7 E učitelja
tare Mojsijaso zakono thaj e fariseja dikhlje palo Isus na li ko
savato ka sastarol, te bi ćerena le banđe. 8 Al o Isus džanglja
so von den gođi thaj vaćarda e manušese kaso va sasa šuko:
“Ušti thaj ač akari ko maškar!” O manuš uštilo thaj ačhilo angle
savorende. 9 Tegani o Isus vaćarda lenđe: “Te pučav tumen:
Ko savato li šaj ćerol pe šukar il bilače? Te aračhol pe o
džuvdipe il te mudarol pe?” 10 Thaj dikhlja savoren so sesa
gothe thaj vaćarda e manušese: “Sikav ćo va.” Vov gija i ćerda,
thaj leso va sastilo. 11 E fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso
zakono pherdile bari holi thaj vaćarde jekh averese so te ćeren
e Isusesa. 12 Ane goola đivesa o Isus iklilo ko brego te molil pe
e Devlese thaj sasa celo rat ano molipe e Devlesa. 13 Kana
sasa đive, akharda pe sikaden thaj lendar birisada dešudujen
thaj akharda len apostolura: 14 e Simone kas akharda Petar,
thaj lese phrale e Andrija, e Jakove thaj e Jovane, e Filipe thaj e
Vartolomeje, 15 e Mateja thaj e Toma, e Jakove e Alfejevese
čhave thaj e Simone savo sasa Zilot, 16 e Juda e Jakoveso thaj
e Juda e Iskariotskone, savo izdajisada le. 17 O Isus ulilo taro
brego pe Dešudujencar thaj ačhilo ko ravno than. Sesa odori but
lese sikade thaj but manuša andari sa i Judeja, taro Jerusalim,
taro foro Tir thaj taro foro Sidon thaj tare pašutne thana save
si pašo more. 18 Von avile te šunen le thaj te sastardon taro
piro nasvalipe. Sastardile i kola save sesa mučime tare bilače
duxura. 19 Sa e manuša rodije te dolen pe po Isus, golese kaj
lestar ikljola zor thaj sastardona savore. 20 O Isus dikhlja ane pe
sikade thaj vaćarda: “Blagoslovime sen tumen save sen čore,
golese kaj tumaro si o Carstvo e Devleso. 21 Blagoslovime sen
tumen save sen bokhale, golese kaj ka čaljon. Blagoslovime sen
tumen save roven akana, golese kaj ka asan. 22 Blagoslovime
sen kana e manuša ni manđen tumen, čhuden tumen, ladžaren
tumen thaj tumaro alav ni manđen sar e bilačhengo golese so
pačan ane mande ano Čhavo e manušeso. 23 Radujin tumen
ane gova đive thaj čhelen, golese kaj bari si tumari plata ko
nebo. Golese kaj gija ćerde e prorokurenđe lenđe paradada. 24
Al jao tumenđe e barvalenđe, golese so već lijen tumari uteha.
25 Jao tumenđe save sen akana čale, golese so ka bokhavon.
Jao tumenđe save akana asan, golese so ka aven bibahtale
thaj ka roven. 26 Jao tumenđe kana sa e manuša vaćaren sa
šukar tumendar, golese kaj gija lenđe paradada vaćarde šukar
tare xoxavne prorokura!” 27 “Al tumenđe save šunen vaćarav:
Manđen tumare dušmanuren! Šukar ćeren kolenđe save mrzin
tumen! 28 Blagoslovin kolen save den tumen armaja! Molin
tumen e Devlese kolenđe save bilače ćeren tumencar. 29
Kolese savo čalavol tut pi čham, iri aver thaj kole savo manđol
tutar o ogrtači, de ćo fostano. 30 De svakone okova so rodol
tutar thaj te lija tutar ma rode palal. 31 Gova so manđen te
ćeren e manuša tumenđe, tumen ćeren lenđe! 32 Ako manđen
samo okolen save tumen manđen, savi si tumari hvala? Golese
kaj čak i e grešnikura manđen okolen save len manđen. 33 Thaj
ako ćeren šukar kolenđe save tumenđe ćeren šukar, savi si
tumari hvala? Golese kaj i e grešnikura ćeren gija. 34 Thaj ako
den zajam okolenđe savendar ađućaren te irin o zajam, savi si
tumari hvala? Golese kaj e grešnikura e grešnikurenđe den
zajam te len palem gaći. 35 Nego, manđen tumare dušmanuren
thaj ćeren lenđe šukar! Den zajam te ni manđen khanči golese.
Gija ka avol tumen bari plata thaj ka aven čhave e Najbare
Devlese, golese kaj si vov šukar i e nezahvalnonenđe thaj e
bilačhenđe. 36 Golese aven milosrdna sar so si tumaro Dad
taro nebo milosrdno.” 37 “Ma sudin thaj ni ka aven sudime.
Ma osudin thaj ni ka aven osudime. Oprostin thaj ka oprostil
pe tumenđe. 38 Den thaj ka dol pe tumenđe. Pobari mera
thaj popherdi ka dol pe tumenđe ane tumare vasta. Golese
save merasa merin gaći ka iril pe tumenđe.” 39 Thaj o Isus
vaćarda lenđe paramič: “Šaj li o koro e kore te inđarol? Na li
solduj ka peren ani rupa? 40 Nijekh sikado naj pobaro tare po

učitelji. Kana ka sikljol sa, ka avol sar po učitelji. **41** Sose diče i
treska ane ćire phralesi jakh, al o kaš ani ćiri jakh ni diče?
42 Sar šaj vaćare ćire phralese: ‘Phrala, ač te ikalav i treska
andari ćiri jakh,’ al ćiro kaš ani ćiri jakh ni diče? Dujemujengo!
Ikal angleder ćiro kaš andari ćiri jakh, pa ka diče te ikale ćire
phralese i treska andari jakh.” **43** “Golese kaj naj šukar kaš
savo bijanol bilačho bijanipe, ni bilačho kaš savo bijanol šukar
bijanipe. **44** Golese sa e kašta pindžardon pale lengo bijanipe.
Golese kaj i smokve thaj i drakh ni ćiden pe tare kangre. **45**
E šukare manuše isi šukar ano ilo, i gija, lestar ikljol šukar, a
bilačho manuš andar po ilo ikalol bilačhipe, golese kaj andaro
muj leso ikljol okova sosa si pherdo leso ilo.” **46** “Sose akharen
man: ‘Gospode! Gospode!’, a ni ćeren sa so vaćarav tumenđe?
47 Ka vaćarav tumenđe savo si kova savo avol ke mande thaj
šunol mingre lafura thaj ćerol len: **48** Vov si sar manuš savo
ćerol po čher, pa hunol rupa thaj čalavol temelji ko bar thaj kana
aven e paja avol i bari len pe gova čher thaj našti peravol le,
golese kaj si leso temelji ko bar. **49** A kova savo šunda a ni
ćerda, si sar manuš savo ćerol po čher ki phuv bizo temelji, pe
savo avol i len, vov sigate perol thaj gova čher rumil pe sa.”

7 Kana vaćarda o Isus sa kava angle manuša, đelo ano foro
o Kafarnaum. **2** Jekhe rimskone kapetano sasa jekh sluga
savo sasa nasvalo dži o meripe, save vov but manglja. **3** Thaj
kana o kapetano šunda e Isusese, bičhalda leste e phurederen
e Jevrejenđe te molin le te avol te sastarol lese sluga. **4** Von
avile ko Isus thaj but molisade le vaćarindoj: “Trubul gova te
ćere lese, **5** golese kaj manđol amare manušen thaj vov pestar
ćerda amenđe sinagoga.” **6** Thaj o Isus đelo lencar. Thaj kana
avile pašo čher, bičhalda o kapetano pe amalen te vaćaren
lese: “Gospode! Ma čhuv tuće gova pharipe golesa so ka de
an mo čher, golese so me naj sem dostojno te ave tali mi
streja. **7** Golese ni mangljem te avav angle tute kaj naj sem
dostojno. Vaćar jekh lafi gothar thaj sigate ka sastol mo manglo
sluga. **8** Golese kaj sem i me manuš tale nekaso autoritet thaj
isi man tale mande vojnikura, pa vaćarav jekhese: ‘Dža’ thaj
vov džal. Vaćarav dujtonese: ‘Av’ thaj vov avol. Vaćarav me
mingre slugase: ‘Čher’, thaj ćerol gova.” **9** Thaj kana šunda
gova o Isus, čudisajlo thaj irisajlo e manušenđe save đele pale
leste thaj vaćarda lenđe: “Vaćarav tumenđe, vadži ni arakhljem
Jevreje ano Izrael kas isi gaći pačajipe.” **10** Thaj kana irisajle
čhere okola so sesa bičhalde, arakhlje e nasvale sluga saste.
11 Na but pale gova, o Isus đelo ano foro savo akhardola Nain,
thaj đele lesa lese sikade thaj pherdo manuša. **12** Kana avile
pašo vudar e foroso thaj dikh, nesave terne čhave ikalde mule,
jekhore čhave ani dej, savako rom mulo. Pherdo manuša andaro
foro džana lasa te prahon e čhave. **13** Kana dikhlja la o Gospod,
pelo lese žal laće thaj vaćarda laće: “Ma rov!” **14** Avilo paše,
dolda pe ko than kaj pašljardo sasa o mulo čhavo thaj e manuša
save inđarena le ačhile. Thaj o Isus vaćarda: “Čhaveja! Tuće
vaćarav, ‘Ušti!’” **15** O mulo čhavo džuvdilo em bešlo thaj lija
te vaćarol thaj o Isus dija le lese daće. **16** Savore darajle thaj
hvalisade e Devle. Vaćarde: “Baro proroko maškar amende”
thaj: “O Dol avilo te pomognil pire manušenđe.” **17** Kava šundilo
taro Isus ani sa i Judeja thaj ane pašutne thana. **18** Thaj vaćarde
e Jovanese lese sikade sa so o Isus ćerda. Thaj akharda o
Jovane pire dujen sikaden **19** thaj bičhalda len ko Gospod te
pučen le vaćarindoj: “Tu li san gova save obećisada o Dol kaj
trubul te avol, il te ađućara avere?” **20** Thaj avile ko Isus gola
duj manuša thaj phende lese: “O Jovane o Krstitelj bičhalda
amen tute te puča tut: ‘Tu li san gova save obećisada o Dol
kaj trubul te avol, il te ađućara avere?’” **21** A ane gova sato o
Isus sastarda buten taro lengo nasvalipe, tar lengo pharipe thaj
tare bilačhe duxura thaj bute koren dija dičhipe. **22** Thaj o Isus
phenda e Jovanese sikadenđe: “Džan thaj vaćaren e Jovanese
so dikhljen thaj so šunden: e kore dičhen, e banđe phiren, e
gubava thodon, e kašuće šunen, e mule ušten, thaj okolenđe
save si ani potreba vaćarol pe o Lačho lafi. **23** Thaj vaćaren
lese i kava: ‘O Dol blagoslovil okole savo naj sablaznimo zbog
mande!’” **24** Thaj kana đele e sikade e Jovanese, o Isus lija
te vaćarol taro Jovane e manušenđe: “So ikliljen te dičhen ki
pustinja? I trska, savi banđol ki balval? Na! **25** Il so ikliljen te
dičhen? Manuše ane barvale fostanura urade? Na! Gasave
manuša phiraven barvale fostanura thaj ano šukaripe bešen
ane carska palate. **26** Il ikliljen te dičhen? Proroko? Va, me
phenav tumenđe vov si po but taro proroko. **27** Golese so si
o Jovane manuš kastar o Dol vaćarda ane piro Sveto lil: ‘Ak
me bičhalav me glasniko angle tute, savo ka pripremil tuće o
drom angle tute.’ **28** Vaćarav tumenđe, tare sa e manuša save
sesa bijande ni sasa pobaro taro Jovane o Krstitelj thaj po baro
si lestar o emcikno ano Carstvo e Devleso.” **29** Sa e manuša
so šunde e Isuse, pa i nesave carincura, pindžarde kaj si e
Develeso sikaipe šukar thaj krstisajle e Jovanese krstimasa. **30**
A e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakono čhudije o plan
e Devleso savo sasa lenđe. Thaj von ni manglje o Jovane te
krstil len. **31** A o Isus vaćarda: “Kasa te uporediv kale manušen
save si akana džuvde? Thaj so te vaćarav lendar? **32** Von si
sar manuša save bešen ko drom thaj akharen jekh avere thaj
vaćaren: ‘Bašaldam tumenđe vesela đilja, a tumen ni čhelden,
bašaldam tumenđe žalosna đilja, a tumen ni rujen.’ **33** Golese,
avilo o Jovane o Krstitelj. Savo ni xal ni mangro ni pijol ni mol, a
tumen vaćaren: ‘O beng ane leste!’ **34** Aviljem me, o Čhavo e
manušeso, savo xav thaj pijav, a tumen vaćaren: ‘Dikh, manuš
halano thaj mato, amal e carinconengo thaj e grešnikurengo!’
35 Al, sa gola so prihvatisade gova sikaipe, phende kaj si e
Devleso mudrost čačukano!” **36** Jekh fariseji kaso alav sasa
Simon dija vika e Isuse te xal mangro ke leste thaj vov đelo ano
čher e farisejeso thaj čhuta pe pašo astali. **37** Thaj dikh, sasa i
džuvli ando foro savaće džanglja pe kaj si grešnica, šunda kaj
si o Isus pašo astali ano čher e farisejeso, i avili andre. Anda
skupo miris ko čaro savo sasa taro mramorno bar. **38** Rojindoj,
peli ke pe koča paše lese pingre. Laće asva pele pe lese pingre
thaj lija te thovol len pe jasvencar thaj pe balencar koslja len
thaj čumidija lese pingre thaj makhlja len e mirisesa. **39** A kana
dikhlja o fariseji savo akharda le, vaćarda ane peste: “Te avol
proroko, bi džanola ko si kaja džuvli savi dolol le golese kaj si
grešnica!” **40** A o Isus phenda lese: “Simone! Isi man khanči
te vaćarav tuće.” A vov vaćarda: “Učitelju, vaćar.” **41** A o Isus
vaćarda: “Duj džene sesa dužna jekhe manušese. Jekh sasa
dužno panšel srebrenjakuri a o dujto pinda. **42** Thaj kana len naj

sasa te irin, o manuš ni manglja palal o dugo lendar. Vaćar tare
kala duj savo ka manđol le po but?" **43** A o Simon vaćarda lese:
"Pa bi phenava kolese kas sasa pobaro dugo." A o Isus vaćarda
lese: "Gija si, šukar vaćardan." **44** Thaj irisajlo premali džuvli em
vaćarda e Simonese: "Diče li kala džuvlja! Me aviljem ane ćo
čher, paj ni andan me pingrenđe, a voj pe jasvencar thoda len, a
pe balencar koslja len. **45** Ni čumidipe ni dijan man, a voj sar
aviljem ni ačhili te čumidol me pingre. **46** Uljesa ni makhljan mo
šoro, a voj mirisesa makhlja me pingre. **47** Golese vaćarav tuće:
'Baro manglipe sikada manđe, golese so si laće oprostime but
bare grehura. Al kase zala oprostime, sikavol zala manglipe.'"
48 A laće vaćarda: "Oprostime si ćire grehura." **49** Thaj ane
peste lije te vaćaren kola so si lesa pašo astali: "Savo si kava so
e grehura šaj oprostil?" **50** A e džuvljaće vaćarda: "Ćo pačajipe
ikalda tut. Dža ano mir."

8 O Isus pale gova đelo ane forura thaj ane gava. Sikada thaj
vaćarda taro Lačho lafi taro Carstvo e Devleso thaj e dešuduj
apostolura đele lesa **2** thaj nesave džuvlja save sesa sastarde
tare benga thaj nasvalipe: i Marija (savi akhardola Magdalena,
kastar iklile efta bilače duxura), **3** thaj i Jovana (romni e Huzosi
savo sasa upravitelji ko Irod) thaj i Suzana thaj avera but džuvlja
save kandije pumare parencar e Isuse thaj lese sikaden. **4** Thaj
kana ćidije pe but manuša tare sa e forura avile pašo Isus thaj
vov vaćarda lenđe paramič: **5** "Iklilo o manuš savo čhudola o
seme pi phuv. Thaj kana sejisada, nesavo seme pelo ko drom
thaj uštade le e manuša thaj e čiriklja sa xalje le. **6** Nesavo
seme pelo pe bara, barilo thaj šućilo, golese kaj naj sasa paj ani
phuv. **7** A nesavo seme pelo ke kangre thaj o seme barilo e
kangrencar thaj e kangre tasade le. **8** A nesavo seme pelo pi
šukar phuv thaj barilo thaj anda šel droma po but." Kana vaćarda
kava dija vika: "Kas isi kana te šunol, nek šunol." **9** A e sikade
lese pučlje e Isuse: "Vaćar amenđe savi si kaja paramič?" **10** A
vov vaćarda: "O Dol tumenđe dija te džanen o garajipe tare leso
Carstvo, a averenđe vaćarav ane paramiča, te pherdol okova so
ačhol ano Sveto lil: 'Te dikhlje ni ka shvatin, Thaj te šunde ni ka
haljaren.' **11** Kaja paramič phenol kava: O seme si sar o Lafi e
Devleso. **12** O seme savo pelo po drom si manuša save šunen
o Lafi e Devleso thaj avol o beng, lol o Lafi andaro lengo ilo, te
ma pačan thaj te ni spasin pe. **13** A o seme savo pelo po bar
gola si manuša save šunen radosno thaj len o lafi sar luluđa
saven naj koreno. Zala vreme pačan, a kana avol o vreme tare
iskušenjura, tegani prestanin te pačan. **14** A o seme savo si
ane kangre gola si kola manuša save šunen o Lačho lafi, al o
pharipe, o barvalipe thaj o guglipe kale svetoso tasavol len thaj
ni den šukar bijandipe. **15** A o seme savo si ki šukar phuv gola
si manuša save šunen o Lafi thaj gova Lafi ićaren ano šukar
thaj iskreno ilo, sa dži kaj ni anen šukar bijandipe." **16** Khoni ni
phabarol i svetiljka te bi učharola la e čaresa thaj ni čhuvola talo
than e sojimaso. Čhuvol la ke svetiljkako than te šaj okola save
den andre dičhen o svetlo savo phabol. **17** Sa so si garado ka
avol pučardo thaj so si ćerdo garandoj ka ikljol ko dičhipe. **18**
Golese pazin sar šunen, golese kas isi, ka dol pe lese, a kas
naj, ka lol pe lestar i kova zala so dol gođi kaj isi le. **19** Avile
e Isusesi dej thaj lese phrala thaj naštine tare but manuša te
vaćaren lesa. **20** Thaj khoni vaćarda e Isusese: "Ći dej thaj će
phrala ačhen avri thaj manđen te dičhen tut." **21** A o vov vaćarda
lenđe: "Mi dej thaj me phrala si kola save šunen o lafi e Devleso
thaj ićaren le." **22** Jekh đive o Isus phenda pe sikadenđe: "Te
nakha ki aver rig e jezerosi." Dije ano čamco thaj đele. **23** Thaj
kana pojdisade o Isus zasuta. Thaj uštili bari balval, o čamco lija
te pherdol paj thaj lije te tason thaj but darajle so sesa ano baro
bilačhipe. **24** Thaj e sikade avile pašo Isus thaj lije te den vika:
"Gospode! Gospode! Ka tasiva!" Thaj o Isus uštilo thaj vaćarda
e balvaljaće thaj e bare pajese te ačhen thaj von ačhile thaj pale
gova khanči ni šundilo. **25** A o Isus vaćarda lenđe: "Kaj tumaro
pačajipe?" A e sikade darajle thaj čudisajle thaj jekh averese
vaćarde: "Savo si kava so e balvaljenđe thaj e pajese vaćarol te
ačhen thaj von šunen le?" **26** Tegani resle paši Gerasinsko phuv
savi si ki aver rig tari Galileja. **27** Thaj kana iklilo o Isus taro
čamco, avilo paše leste jekh manuš andaro foro ane kaste sesa
benga. But berša sasa nango thaj ni bešlo ano čher, nego bešlo
ke limora. **28** Thaj kana dikhlja e Isuse, dija vika thaj pelo ke
pe koča angle leste thaj vaćarda: "So manđe mandar, Isuse
Čhaveja embare Devleso? Moliv tut ma mučima." **29** Golese so
o Isus već vaćarda e bilače duxose te ikljol andaro manuš,
ane kaste sasa o beng but vreme. E manuša phandena le ane
sinđira thaj aračhena le, a vov čhinola e sinđira thaj o beng
inđarola le ani pustinja. **30** A o Isus pučlja le: "Sar si ćo alav?"
Vov phenda: "Legija (but džene sam amen)", golese kaj but
benga sesa ane leste. **31** Thaj molisade e Isuse e benga te ma
bičhalol len ano bezdan. **(Abyssos g12)** **32** Paše gothar sasa jekh
brego kaj sesa pherdo bale save čarona, a e benga molisade e
Isuse te mučhol te džan ane bale. Thaj o Isus mukhlja te džan.
33 Tegani iklile e benga andaro manuš thaj đele ane bale, a e
bale taro brego čhudije pe ano paj thaj tasile. **34** Kana dikhlje
so sasa e manuša save arakhlje e balen, našle thaj đele te
vaćaren ano foro thaj ane gava. **35** Thaj iklile vadži manuša
te dičhen so sasa. Kana avile pašo Isus, arakhlje e manuše
kastar iklile e benga. A o manuš bešol urado thaj gođaver paše
Isusese pingre thaj von darajle. **36** A kola save gova dikhlje
vaćarde averenđe sar o Isus sastarda e manuše ane kaste sesa
e benga. **37** Thaj sa e manuša tari Gerasa thaj tare pašutne
thana phende e Isusese te džal lendar, golese kaj but darajle. A
o Isus dija ano čamco thaj irisajlo palal ani Galileja. **38** O manuš
kastar o Isus ikalda e benđen molisada e Isuse te džal lesa, a o
Isus mukhlja le vaćarindoj: **39** "Iri tut ane ćo čher thaj vaćar sa
so ćerda tuće o Dol." O manuš đelo thaj vaćarda maškaro sa o
foro so ćerda lese o Isus. **40** Thaj kana irisajlo o Isus tare aver
rig e jezerosi, e manuša sesa bahtale kana dikhlje le, golese kaj
savore ađućarde le. **41** Thaj dikh, avilo jekh manuš kaso alav
sasa Jair, savo si angluno ani sinagoga, avilo thaj pelo ke koča
anglo Isus. Thaj molisada le te avol ane leso čher, **42** golese kaj
sasa le jekhori čhej tare dešuduj berš thaj voj sasa dži o meripe.
Thaj kana pojdisada o Isus e Jairesa ane leso čher, ćićidije le e
manuša. **43** Thaj maškare manuša sasa jekh nasvali džuvli
tare rateso thavdipe dešuduj berš. I džuvli sa po barvalipe so
sasa la dija e sastarutnenđe thaj ni jekh naštine te sastarol la.
44 Voj avili od palal e Isusese thaj dolda pe tare leso teluno
kotor taro fostano thaj sigate ačhada la o ratvalipe lako. **45** Thaj

vaćarda o Isus: “Ko dolda pe gova pe mande?” Dži jekh lendar
phende da naj von, a vaćarda o Petar [thaj kola save sesa lesa]:
“Gospode! But manuša si paše tute thaj ćićiden tut [a tu puče:
‘Ko dolda pe pe mande?’]” **46** A o Isus vaćarda: “Neko dolda pe
pe mande, golese kaj osetisadem zor kaj iklili mandar. **47** Thaj
kana dikhlja i džuvli kaj našti garadol, avili darandoj, peli ke pe
koča angle leste thaj vaćarda angle sa e manuša sose dolda pe
pe leste thaj sar tare jekh drom sastili.” **48** Thaj o Isus vaćarda
laće: “Mi čhej! Ćo pačajipe sastarda tut. Dža ano mir.” **49** Dok o
Isus vaćarda e džuvljaće, avilo jekh andare Jaireso čher thaj
vaćarda lese: “Jaire, muli ći čhej. Ma muči e učitelje.” **50** Kana
šunda gova o Isus, vaćarda lese: “Ma dara, samo pača. Voj ka
uštol.” **51** A kana o Isus avilo ano čher, ni dija khoni te džal
andre sem o Petar, o Jovane thaj o Jakov thaj e čhejorako dad
em i dej. **52** Thaj savore ruje andaro oći pale late, a o Isus
vaćarda: “Ma roven. Ni muli. Sovol.” **53** Thaj asaje e Isusese
golese kaj džanglje so muli. **54** Vov dolda e čhejora taro va thaj
dija vika vaćarindoj: “Čhejorije, ušti!” **55** Thaj irisajlo lako duxo
thaj uštili sigate thaj o Isus vaćarda lenđe te den la te xal. **56**
Thaj lako dad thaj laći dej sesa začudime. A vov vaćarda lenđe
khanikase te ma vaćaren so sasa.

9 O Isus dija vika e apostoluren thaj dija len zor thaj vlast pe sa
e benga, thaj te sastaren taro nasvalipe. **2** Thaj bičhalda len
te vaćaren taro Carstvo e Devleso thaj te sastaren e nasvalen.
3 Thaj vaćarda lenđe: “Khanči ma len dromese, ni rovli, ni trasta,
ni so te xan, ni pare thaj te ma avol tumen po duj fostanura. **4**
Kana džan an nesavo than, bešen an jekh čher, dži kaj ni pojdin
an aver than. **5** Te ni manglje tumen ane gova than, ikljen gothar
thaj tresin o praho tar tumare pingre, sar svedočanstvo so ni lije
o Lafi e Devleso.” **6** Thaj e sikade đele taro than ko than thaj
vaćarde o Lačho lafi thaj sastarde e manušen ke sa e thana. **7**
Thaj kana šunda o Irod o vladari, tar sa so o Isus ćerda, sasa
vadži ano čudo golese kaj nesave vaćarde kaj o Jovane o
Krstitelj uštilo tare mule. **8** Avera vaćarde kaj sikadilo ki phuv o
Ilija, a nesave vaćarde kaj uštilo tare mule nesavo proroko taro
purano vreme. **9** Thaj vaćarda o Irod: “E Jovaneso šoro me
čhindem, a savo si akana kava kastar gasave čudura šunav?”
Thaj manglja te dičhol e Isuse. **10** Kana irisajle e apostolura,
vaćarde e Isusese sa so ćerde. O Isus thaj lese sikade đele
pašo foro savo akhardol Vitsaida te šaj aven zala korkore. **11** Al
but manuša šunde kaj đelo o Isus thaj lije te džan pale leste. O
Isus phenda lenđe kaj šukar avile. Thaj lija te vaćarol lenđe
taro Carstvo e Devleso thaj sastarda e nasvalen. **12** Kana lija
o đive te načhol, avile e dešuduj apostolura pašo Isus thaj
vaćarde: “Te mukha e manušen? Nek džan ane pašutne gava
thaj ane thana kaj šaj te aračhen khanči xamase thaj kaj šaj
te soven, golese kaj sam ko than kaj naj khanči.” **13** A o Isus
vaćarda lenđe: “Den len tumen te xan.” Thaj von vaćarde lese:
“Amen isi samo pandž mangre thaj duj mače. Amen li te dža
te ćina sa kale manušenđe te xan?” **14** A gothe sesa paše
pandž milje murša. A o Isus vaćarda pe sikadenđe: “Čhuven len
te bešen po pinda džene.” **15** Thaj ćerde gija thaj bešljarde
len savoren. **16** O Isus lija gola pandž mangre thaj gole dujen
mačhen, dikhlja ano nebo, blagoslovisada len thaj phaglja e
mangre, thaj dija ke sikade te den e manušen. **17** Thaj xalje thaj
čalile savore, thaj ćidije dešuduj korpe okolestar so ačhilo so
xalje e manuša. **18** Jekh đive, kana o Isus molisajlo korkoro thaj
lesa sesa lese dešuduj sikade. Vov pučlja len: “So vaćaren e
manuša, ko sem me?” **19** A e sikade vaćarde lese: “Nesave
manuša vaćaren kaj san o Jovane o Krstitelj, a avera kaj san
o Ilija o proroko, a nesave vaćaren kaj san jekh tare purane
prorokura savo uštilo tare mule.” **20** A o Isus pučlja len: “A
tumen so phenen, ko sem me?” A o Petar vaćarda: “Tu san o
Hrist, bičhaldo taro Dol.” **21** A o Isus vaćarda e sikadenđe te ma
vaćaren khanikase kaj si vov o Hrist. **22** Thaj phenda: “Golese
so me o Čhavo e manušeso, trubul te avav but mučimo thaj e
phuredera, e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso
zakono, ka čhuden ma thaj ka mudaren ma thaj trito đive me
ka uštav.” **23** A o Isus savorenđe vaćarda: “Ko manđol te džal
pale mande nek ačhavol korkoro pes thaj nek lol o krsto piro
svako đive thaj nek džal pale mande. **24** Golese ko manđol po
džuvdipe te aračhol, ka hasarol le, a ko hasarol po džuvdipe
paše mande vov ka aračhol le. **25** Thaj savo šukaripe ka avol
e manuše ako sa o sveto dobil, a pes hasarol il pese bilače
ćerol? **26** Golese ko ladžal mandar thaj tare me lafura lestar i
me o Čhavo e manušeso ka ladžav kana ka avav ani slava
mingri savi si slava me Dadesi thaj e svetone melekurenđi. **27**
Čače vaćarav tumenđe, nesave tumendar save sen kate ni ka
meren dok ni dičhen o Carstvo e Devleso.” **28** Thaj kana nakhle
ohto đive pale gova, o Isus lija e Petre e Jovane thaj e Jakove
thaj iklilo ko brego te molil pe e Devlese. **29** Thaj kana molisajlo
leso muj ćerdilo averčhande thaj lese šeja ćerdile parne thaj
sjajna. **30** Thaj dikh, tar jekh drom iklile duj manuša thaj lije te
vaćaren e Isusesa. Gola sesa o Mojsije thaj o Ilija. **31** Sikadile
ani slava thaj vaćarde tare leso meripe savo trubuja te avol ano
Jerusalim. **32** A o Petar thaj kala so sesa lesa von zasute, čim
džungadile dikhlje e Isuse ani slava thaj duje manušen sar lesa
ačhen. **33** Thaj kana lije te crden pe o Mojsije em o Ilija, o Petar
phenda e Isusese: “Gospode! Šukar kaj sam kate thaj te ćera
trin senice: Jekh tuće, jekh e Mojsijase thaj jekh e Ilijase.” Ni
džanglja so te vaćarol **34** A dok vov gova vaćarda avilo o oblako
thaj von darajle kana učharda len o oblako. **35** Thaj šunde glaso
andare oblakura savo vaćarda: “Kava si mingro manglo čhavo
save me birisadem, le mangav te šunen.” **36** Thaj kana šundilo
o glaso, e sikade dikhlje e Isuse korkore. Thaj von khanči ni
vaćarde khanikase tar gova so dikhlje. **37** A thearinto đive o
Isus em lese sikade sar ulile taro brego, but manuša avile ko
Isus. **38** Thaj dikh, tare but manuša akharda le jekh: “Učitelju!
Moliv tut dikh pe mo čhavo golese kaj si jekhoro.” **39** Thaj dikh,
dolda le o bilačho duxo thaj tari jekh drom lija te dol vika thaj te
ikljol lestar i spuma taro muj, thaj o duxo ni ačhavol le thaj uništil
le. **40** “Molisadem ćire sikaden te ikalen e bilače duxo, a von
naštine.” **41** O Isus vaćarda lenđe: “O, bipačaće thaj bilače
manušalen! Tumencar sem sa kava vreme, a tumen vadži ni
pačan, pučav man vadži kozom trubul te trpiv tumen. An će
čhave akari!” **42** A dok avola o čhavoro premal leste o bilačho
duxo perada e čhave ki phuv ane grčura thaj lija te tresil le. A o
Isus phenda e benđese te ikljol thaj sastarda e čhave thaj dija le
lese dadese. **43** Savore sesa divime e Devlese zuralimasa. Thaj
savore divisajle sa okolese so o Isus ćerola, a o Isus vaćarda

pe sikadenđe: **44** “Šukar šunen e lafura kala: Me o Čhavo e
manušeso trubul te avav dindo ane vasta e manušenđe.” **45** A e
sikade ni haljarde kala lafura, golese kaj sasa lendar garado te
našti haljaren thaj darajle te pučen le kale lafese. **46** Thaj e
sikade lije te vaćaren maškar pumende ko si lendar embaro. **47**
A o Isus džanglja so si ane lenđe ile, vov lija e čhavore čhuta le
angle peste, **48** thaj o Isus vaćarda lenđe: “Savo primil kale
čhavore ane mingro alav, man primil thaj ko man primil, primil
me Dade savo bičhalda man, golese ko si maškare tumende
emcikno, le o Dol dičhol embare.” **49** A o Jovane vaćarda e
Isusese: “Gospode! Dikhljam jekhe sar će alavesa tradol e
benđen thaj amen vaćardam lese te ma ćerol gova, golese
kaj ni džal amencar pale tute.” **50** Thaj o Isus vaćarda lese:
“Mučhen le, golese ko naj protiv tumende tumencar si.” **51** Thaj
kana sesa paše e đivesa te iril pe ko nebo, o Isus pojdisada ano
Jerusalim. **52** Thaj bičhalda glasnikuren angle peste thaj von
đele thaj dije ano gav ani Samarija te lačharen lese kaj te sovol.
53 Thaj ni manglje le gothe e manuša, golese kaj dikhlje kaj džal
ano Jerusalim. **54** Kana dikhlje e sikade lese o Jakov thaj o
Jovane pučlje e Isuse: “Gospode! Manđe li te phena te uljol i jag
taro nebo thaj sa te phabarol len [sar gova ćerda o Ilija]?” **55**
A o Isus irisajlo thaj dija vika pe lende. [Phenda: “Ni džanen
tar savo duxo sen. **56** Golese kaj me o Čhavo e manušeso ni
aviljem te mudarav e manušengo džuvdipe nego te spasiv.”]
Thaj đele ane aver gav. **57** A sar đele dromesa nesavo manuš
vaćarda e Isuse: “Me ka džav tusa kaj tu dža.” **58** Thaj o Isus
vaćarda: “E lisicen isi jazbina thaj e čirikljen isi len gnezdura:
Me, o Čhavo e manušeso, naj man kaj mo šoro te pašljarav.”
59 A o Isus avere manušese vaćarda: “Phir pale mande.” A o
manuš vaćarda: “Gospode! Muk ma angleder te džav te prahov
me dade.” **60** A o Isus vaćarda lese: “Ačhav e mule, nek prahon
pe mulen, a tu ajde vaćar taro Carstvo e Devleso.” **61** A aver
vaćarda: “Gospod! Me ka džav pale tute, al muk ma te džav te
oprostiv man mingre čherutnencar.” **62** A o Isus vaćarda lese:
“Ni jekh naj pogodno pašo Carstvo e Devleso savo čhuvol po va
ko plugo te oril, a dičhol palal.”

10 A pale gova odredisada o Gospod averen eftavardeš thaj
dujen sikaden thaj bičhalda len duj po duj te džan angle
leste ane sa e forura thaj ane thana kaj manglja te džal. **2** A o
Isus vaćarda lenđe: “O ćidipe si baro a e bućarne si zala, golese
tumen molin e gospodare taro ćidipe te bičhalol e bućarnen ke
po ćidipe. **3** Džan, ak bičhalav tumen sar terne bakren maškare
ruva. **4** Ma inđaren kese parencar ni traste ni sandale thaj dok
phiren ma ačhen te vaćaren ko drom khanikasa te ma hasaren
tumaro vreme. **5** Kana den an nesavo čher angleder vaćaren:
‘Mir ane kava čher.’ **6** Ako gola so bešen ano čher manđen o
mir, o mir ka avol pe lende, ako ni manđen ka iril pe tumenđe
tumaro mir. **7** Kana džan an nesavo čher, ma tar gova čher džan
ke aver. Ačhen ke gova čher thaj xan thaj pijen so isi len, golese
kaj o bućarno dostojno si pe plataće. **8** Kana den ane nesavo
foro thaj gothe manđen tumen, xan so anen angle tumende. **9**
Sastaren e nasvalen save si ane gova foro thaj vaćaren lenđe:
‘Kava sikavol tumenđe kaj si o Carstvo e Devleso paše.’ **10**
A kana džan an nesavo foro thaj ni manđen tumen gothe,
ikljen ko drom lengo thaj vaćaren: **11** ‘Thaj o praho taro tumaro
foro savo si pe amende kosa amendar sar znako da o Dol ka
sudil tumenđe. Al te džanen paše avilo tumenđe o Carstvo e
Devleso.’ **12** Vaćarav tumenđe kaj e Sodomaće ka avol po
lokho ko đive e Sudoso nego gole manušenđe tar gova foro!”
13 “Pharo tumenđe, manušalen taro Horazin! Pharo tumenđe,
manušalen tari Vitsaida! Golese te bi ćerdona e čudura ano
foro Tir thaj ano foro Sidon sar tumende so ćerdile, dumutane
bi pokajina pe thaj bi bešena urade ano dorikalo čaršafi thaj
ano praho. **14** A e manušenđe taro Tir thaj e manušenđe taro
Sidon ka avol poločhe ko sudo nego tumenđe. **15** A tumen
manušalen taro Kafarnaum! Dži o nebo li ka ušten? Ka peren
dži ko than kaj si e mule – Had.” **(Hadēs g86)** **16** Thaj vaćarda pe
sikadenđe: “Ko tumen šunol, man šunol thaj ko tumen čhudol,
man čhudol. Ko čhudol man, čhudol e Devle savo bičhalda
man.” **17** Kana irisajle kola eftavardeš thaj duj sikade radosno
vaćarde e Isusese: “Gospode, e benga pokorisajle amenđe ke
ćiro alav.” **18** A o Isus vaćarda lenđe: “Me dikhljem e Satana sar
pelo taro nebo sar munja. **19** Ak dijem tumen zor te ačhen pe
sapa thaj pe škorpije thaj pe sa o vlast e dušmaneso thaj khanči
ni ka avol tumenđe. **20** A golese tumen ma aven radosna so e
duxura pokorin pe tumenđe, nego aven radosna so si tumare
alava pisime ko lil e Devleso ano nebo.” **21** Ane gova sato o
Isus pherdilo radost ano Sveto Duxo thaj phenda: “Hvaliv tut,
Dade, Gospode e phuvako thaj e neboso, so garadan ćo čačipe
tare but džangle thaj tare razumna a vaćardan e ciknenđe. Va,
Dade, golese kaj si gova ćiri volja.” **22** Thaj irisajlo o Isus ke pe
sikade thaj vaćarda: “Sa manđe dija o Dad mingro thaj khoni ni
džanol ko si o Čhavo sem o Dad, ni ko si o Dad sem o Čhavo
thaj okola kase o Čhavo manđol te vaćarol.” **23** Thaj irisajlo e
sikadenđe kana sesa korkore thaj vaćarda lenđe: “Blagoslovime
si e jakha so dičhen so tumen dičhen. **24** Golese vaćarav
tumenđe kaj but prorokura thaj carura manglje te dičhen man
thaj ni dikhlje, thaj manglje te šunen man thaj ni šunde.” **25** Thaj
uštilo jekh tare učitelja taro Mojsijaso zakono te iskušil e Isuse
thaj pučlja le: “Učitelju! So trubul te ćerav te avol ma džuvdipe
bizo meripe?” **(aiōnios g166)** **26** A o Isus vaćarda lese: “So si
pisimo ane Mojsijaso zakono? Sar tu gova haljare?” **27** A vov
phenda e Isusese: “Mang e Gospod e Devle ćire sa e ilesa
ćiresa, sa dušasa ćirasa thaj sa e zorasa ćirasa thaj sa e gođasa
ćirasa thaj mang će pašutne kozom manđe korkore tut.” **28** A o
Isus vaćarda lese: “Šukar vaćardan. Čher gova thaj ka avol tut
džuvdipe bizo meripe.” **29** A o učitelji taro zakono manglja te
opravdil pe, pa pučlja e Isuse: “Ko si mo pašutno?” **30** A o Isus
vaćarda lese: “Jekh manuš ulilo taro Jerusalim ano foro savo
akhardol Jerihon thaj dolde le e čora, save uljarde lese šeja thaj
marde le. Đele pese thaj ačhade le opaš mule pašo drom. **31**
Thaj slučajno gole dromesa nakhlo nesavo jevrejsko svešteniko
thaj dikhlja le em crdija pe lestar ki aver rig thaj nakhlo. **32** Gija
thaj o levito e svešteniko sluga kana avilo ke gova than avilo
paše, dikhlja le thaj nakhlo. **33** A nesavo Samarijanco avilo
paše leste, dikhlja le pa pelo lese žal. **34** Thaj avilo koslja e
manušese rane uljesa thaj moljasa thaj paćarda len, čhuta le ke
po her thaj inđarda le ani mehana thaj dikhlja pe leste. **35** Thaj
theara đive kana lija te džal ikalda duj srebrenjakura dija ko

manuš kasi sasa i mehana thaj phenda lese: ‘Dikh pe leste thaj te trošisadan po but me ka poćinav kana ka irima.’” **36** “So den gođi akana?” Pučlja o Isus. “Tare kala trin džene ko sikadilo lese thaj sasa pašutno kolese so dolde le e čora?” **37** A učitelji e zakoneso phenda lese: “Okova savo ćerda milosrđe.” A o Isus vaćarda lese: “Dža thaj tu ćer gija.” **38** A kana đele premalo Jerusalim, o Isus thaj lese sikade avile ane jekh gav, a jekh džuvli, akhardola Marta, dija len vika ane po čher. **39** Thaj la sasa phen, akhardola Marija, savi bešli paše pingre e Isusese thaj šunda leso vaćaripe. **40** A i Marta dikhlja po but ani bući em sar emlače te kandol le, avili pašo Isus thaj vaćarda lese: “Gospode! Šukar li si kava so mi phen ačhada man korkora te kandav tut? Vaćar laće te pomožil ma.” **41** A o Isus vaćarda laće: “Marto! Marto! Sikiri tut thaj trudi tut butese. **42** A samo jekh trubul. I Marija ći phen birisada khanči po šukar, te šunol mo Lafi savo ni ka lol pe latar.”

11 Kana o Isus molisajlo thaj kana ačhilo e molitvasa, jekh tar lese sikade vaćarda lese: “Gospode, sikav amen te moli amen, sar o Jovane o Krstitelj so sikada pire sikaden.” **2** O Isus vaćarda lenđe: “Kana molin tumen, vaćaren: ‘Dade [amareja ko nebo], te svetil pe ćo alav, te avol ćo carstvo, [te avol ćiro manglipe ki phuv sar ko nebo!] **3** Xamase so trubul amen de amen svako đive, **4** thaj oprosti amare grehura, sar amen so oprosti okolenđe so ćeren grehura premal amende! Thaj crde amen taro iskušenje.’” **5** Thaj o Isus vaćarda: “Den gođi sar bi avola kana bi khoni tumendar džala ke po amal ki opaš i rat thaj te rodol mangro lestar thaj te vaćaren lese: ‘Amala, dema trin mangre, pa ka iriv tuće. **6** Golese kaj avilo taro drom mo amal ke mande thaj naj so te čhuvav angle leste.’ **7** A vov andral te phenol: ‘Ačhav ma ko miro! Mo vudar si phanglo thaj me čhave si mancar ano than e pašljimaso thaj našti uštav te dav tut!’ **8** Vaćarav tumenđe: Ako ni uštilo golese kaj si leso amal, ka uštol te dol le golese so si biladžutno thaj uporno.” **9** Vaćarav tumenđe: “Manđen thaj ka dol pe tumenđe! Roden thaj ka aračhen! Maren thaj ka putavol tumenđe! **10** Golese kaj savore save manđen, dol pe lenđe, save roden aračhen, save maren, putardol lenđe. **11** Savo dad tumendar, kana bi o čhavo rodola [mangro, vov bi dola le bar? Il bi rodola] mače, vov bi dola le sape? **12** Il te manglja angro te dol le škorpija? **13** Kana tumen, bišukar manuša, džanen šukar buća te den tumare čhaven, kobor pobut tumaro Dad taro nebo ka dol tumen Sveto Duxo kolenđe save molin le?” **14** Jekh drom o Isus tradija e benđe taro manuš savo naštine te vaćarol. Kana iklilo o beng lestar vov lija te vaćarol thaj zadivime sesa e manuša. **15** A nesave lendar vaćarde: “E Veelzevulese zorasa savo si šorutno e benđengo tradol e benđen.” **16** A avera iskušisade e Isuse gija so rodije znako te dičhen dal si bičhaldo taro Dol. **17** Thaj o Isus džanglja so den gođi thaj phenda lenđe: “Dži jekh carstvo savo si ulado ka properol. Čher an savo naj sloga ka properol. **18** Gija i o beng te ulada pe korkoro pestar, sar ka ačhol leso carstvo? Vaćaren kaj e Veelzevulesa tradav e benđen. **19** Ako me e Veelzevulese zorasa tradav e benđen, save zorasa traden len tumare sikade? Thaj von korkore ka osudin tumen. **20** Thaj ako me e Devlese zorasa tradav e benđen, onda avilo tumende o Carstvo e Devleso.” **21** Thaj o Isus vaćarda: “Kana okova savo si zuralo manuš naoružil pe, thaj aračhol po čher, leso barvalipe si šukar arakhado. **22** Al kana avol po zuralo lestar, pobedil le thaj lol sa leso oružije ane savo pačaja thaj ulavol pirencar so lija taro slabo manuš. **23** Savo naj mancar, protiv mande si thaj ko mancar ni ćidol, vov onda čhorol.” **24** “Kana o bilačho duxuo ikljol andaro manuš, džal ke thana kaj naj khanči te rodol than kaj šaj odmoril pe thaj kana ni aračhol than vaćarol: ‘Te irima ano mo manuš kotar ikliljem.’ **25** Thaj kana iril pe o melalo duxo aračhol kaj si gova manuš sar čučo čher savo si šulado thaj namestimo andral. **26** Tegani džal thaj aračhol efta averen duxuren pobilače pestar thaj aven andre te bešen thaj avol e manušese po bilače nego angleder.” **27** Kana gova vaćarda o Isus, jekh džuvli savi šunda le dija vika zurale: “Blagoslovimi i dej savi inđarda tut an po vođi thaj dija tut čuči!” **28** A o Isus vaćarda: “Vadži po blagoslovime si kola save šunen o Lafi e Devleso thaj ćeren le.” **29** Po but manuša lije te ćiden pe, a o Isus lija te vaćarol lenđe: “Tumen e manuša so živin ke kava vreme sen bilače manuša. Tumen roden o znako thaj ni ka dol pe tumenđe znako sem e čudura so ćerde pe e Jonase e prorokose. **30** Gova so sasa e Jonase, sasa znako kaj o Dol bičhalda le e manušenđe save živisade ani Niniva. Gija mancar so ka avol, ka avol znako kaj man, e Čhave e manušese, o Dol bičhalda kale manušenđe. **31** Ko đive kana ka avol e Devleso sudo, i carica so angleder vladisada e južnone phuvasa ka uštol thaj ka osudil manušen tar kava bijandipe, golese kaj odural avili tare empalune phuva te šunol e caro e Solomone savo sasa but mudro, a ake, kate si khoni po baro taro Solomon, a tumen ni manđen te šunen le. **32** Ko đive kana ka avol e Devleso sudo, e manuša so bešle ano purano foro Niniva ka ušten i ka osudin kale manušen tar kava bijandipe, golese kaj kajisajle kana o Jona sikada len, a ake kate si khoni po baro taro Jona, a tumen ni pokajisaljen!” **33** “Khoni ni phabarol i svetiljka pa te čhuvol la talo garado than ni talo čaro, nego čhuvol la ko than e svetiljkako te šaj dičhen o svetlost okola so den ano čher. **34** Ćiri jakh si sar svetiljka e telose. Ako gija ćiri jakh si sasti, sa ćo telo ka avol osvetlimo. Ako si ćiri jakh bilačhi, ćo telo ka avol ani tama. **35** Golese vodi redo ma gova svetlost sosi ane tute te avol tama. **36** Golese ako si sa ćo telo osvetlimo thaj naj nisavo kotor ani tama, ka avol sa osvetlimo sar kana i svetiljka osvetlil tut.” **37** Thaj kana o Isus vaćarola, jekh tare fariseja akharda le te xal mangro ke leste. Thaj o Isus đelo ke leste thaj bešlo ki sinija. **38** A o farisej čudisajlo kana dikhlja so o Isus bešlo a angleder golestar ni thoda pe vasta anglo xape. **39** A o Gospod o Isus vaćarda lese: “Akana tumen e fariseja thoven od avral o tahtaj thaj o čaro, a andral si pherde pohlepa thaj bilačhipe. **40** Bigođaće! Naj li o Dol kova savo ćerda e manuše od andral thaj od avral? **41** A kava si po šukar: den e čororenđe okova so isi tumen andre, so halaneste garaven ane tahtaja em ane čare thaj ka aven thode od andral em od avral. **42** Pharo tumenđe e farisejenđe so den dešto kotor tare začinura thaj taro sa o povrće, a ni marin te ćeren averenđe okova so si šukar thaj te manđen e Devle. Trubul te den dešto kotor e Devlese, al ma te bistren te ćeren okova so pobut trubul. **43** Pharo tumenđe e farisejenđe! So volin te bešen ke anglune thana ane sinagoge thaj kana dičhen tumen

e manuša, pherde poštujipe premal tumende, te pozdravin
tumen ke trgura. 44 Pharo tumenđe! Tumen sen opasnost sar
e neprimetna limora pe save e manuša uštaven a ni džanen
kaj uštaven len." 45 Phenda e Isusese nesavo učitelji tare
Mojsijaso zakono: "Učitelju, kava so phene i amen ladžare!" 46 A
o Isus vaćarda lenđe: "Pharo i tumenđe e učitelja tare Mojsijaso
zakono! So čhuven pharipe but pharo inđarimase, a ni tumaro
naj ni manđen te crden te pomožin nekase. 47 Pharo tumenđe!
So ćeren limora e prorokurenđe, saven tumare kuštika mudarde.
48 Golesa sikaven kaj odobrin gova so ćerde tumare kuštika:
von mudarde len, a tumen vazden lenđe limora. 49 Golese
so o Dol an po mudrost vaćarol tumendar: 'Ka bičhalav lenđe
prorokuren thaj apostoluren, a nesaven lendar ka mudaren, a e
dujtonen ka progonin.' 50 Tumari generacija ka avol banđi za
ko rat e prorokurengo savo thavdija taro ćeripe o sveto, 51
taro Aveljeso rat dži e Zaharijaso rat, savo mudardo maškaro
žrtveniko thaj o sveto than e Hrameso. Va, phenav tumenđe, ka
rodol pe tari tumari generacija. 52 Pharo tumenđe učiteljuralen
tare Mojsijaso zakon! Golese so garaden i klidi taro džanglipe e
Devlese carstvose. Korkore ni den andre ano carstvo, a save
manglje te den andre, tumen ni dijen len." 53 A kana o Isus
iklilo gothar, lije e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e fariseja te
holjavon thaj te pučen le but khanči, 54 thaj rodije so te phenol
sosa bi banđarena le posle.

12 Kana ćidije pe but milja manuša, gaći kaj lije te uštaven
jekh avere, a o Isus angleder golestar lija te vaćarol pe
sikadenđe: "Aračhen tumen taro kvasaco o farisejsko, so si
dujemujengo. 2 Golese kaj naj khanči garado so ni ka pučardol
thaj sa so si garado ka šundol angle savorende. 3 Golese so
si vaćardo ki tomina ka šundol ko svetlo thaj sa so vaćarden
čorale ane phangle sobe, ke krovura ka šundol!" 4 "Al vaćarav
tumenđe amalalen, ma daran tare kola so šaj mudaren samo o
telo, golestar aver khanči našti ćeren tumenđe! 5 Ka vaćarav
tumenđe kastar te daran. Daran taro Dol savo šaj mudarol thaj
čhudol ani jag savi ni ačhol. Va, phenav tumenđe, Lestar daran!
(Geenna g1067) 6 Ni li bićindon pandž čiriklja baše duj pare? Thaj
ni jekha ni zabistrol o Dol. 7 A tumenđe i tumare bala ko šoro si
đinde. Golese ma daran. Tumen sen po vredna tare pherdo
čiriklja." 8 "Gija vaćarav tumenđe: Savo kate ki phuv priznajil kaj
pripadil manđe, me, o Čhavo e manušeso, le angle melekura
ka priznajiv. 9 A savo man čhudol ke kaja phuv me lestar ka
odreknima angle Devlese melekura. 10 Thaj savo vaćarol protiv
mande, protiv o Čhavo e manušeso, ka oprostil pe lese, a savo
vaćarol bilače taro Sveto Duxo ni ka oprostil pe lese. 11 Thaj
kana ka anen tumen anglo sudo ke sinagoge thaj angle šorutne
thaj anglo vlast ma daran sar thaj so ka vaćaren il so ka phenen.
12 Golese kaj ka sikavol tumen o Sveto Duxo ane gova sato
so trubul te vaćaren." 13 Thaj vaćarda khoni tare manuša e
Isusese: "Učitelju, vaćar me phralese te ulavol mancar okova
so ačhada amenđe amaro dad." 14 Thaj o Isus vaćarda lese:
"Manušeja, ko man čhuta sudija il delioc pe tumende?" 15 Thaj
vaćarda savorenđe o Isus: "Dičhen thaj aračhen tumen tari
pohlepa. I sa gaći barvalipe te avol manuše, leso džuvdipe
ni avol golestar so isi le." 16 Thaj o Isus vaćarda lenđe jekh
paramič: "Nesave barvale manušesi phuv bijanda but bijandipe.
17 Thaj dija gođi ane peste vaćarindoj: 'So ka ćerav? Naj ane
soste te ćidav e milajeso ćidipe.' 18 Thaj vaćarda: 'Džanav! Ak
kava ka ćerav! Ka peravav me thana taro điv thaj ka ćerav len
po bare thaj gothe ka ćidav mo điv thaj sa mo šukaripe. 19
Thaj ka vaćarav korkoro manđe kaj isi man baro barvalipe bute
beršenđe. Ka šaj odmoriv, ka xav, ka pijav, ka veseli man!' 20 A
o Dol lese vaćarda: 'Bigođaleja! Kaja rat ka lav ći duša tutar.
Thaj kase ka ačhol sa gova so ćerdan bući?' 21 Gija si kolesa
savo ćidol pese barvalipe ki phuv, a ni ćidol barvalipe savo si
šukar ane Devlese jakha." 22 A o Isus pe sikadenđe phenda:
"Golese vaćarav tumenđe: Ma daran za sa e đivesa tumare dal
ka avol tumen so te xan, ni tumare telose so ka uraven! 23
Golese kaj si o džuvdipe po but taro xape thaj tumaro telo po
but taro urajipe. 24 Dičhen e gavranen! Sar ni sejin, ni ti ćiden,
save naj len niti podrumo ni kaj čhuven o điv thaj o Dol parvarol
len, a kozom sen tumen po vredna lendar? 25 A šaj li neko
tumendar golesa so brinil pe te baravol po džuvdipe za jekh
đive? 26 Kana našti ni gova zala te ćeren, sose brinin tumen za
ko sa aver? 27 Dičhen e luluđa ki livada sar baron! Ni ćeren
bući, niti suven pese šeja, a me phenav tumenđe kaj ni o caro o
Solomon ane pire barvale šeja naj sasa urado sar jekh lendar.
28 A ako o Dol dol e čaraće gija laće šeja ko polje, savi si ađive,
a theara čhudol pe ani jag, dal ni ka brinil pe tumenđe vadži po
but? Sose gaći zala pačan? 29 A tumen ma brinin tumen isi
tumen li so te xan il so te pijen. Ma daran golese! 30 Gija ćeren
e manuša save ni džanen e Devlese ke kava sveto. Tumaro
Dad ano nebo džanol kaj sa gova trubul tumenđe. 31 Nego
roden o Carstvo e Devleso thaj aver ka dodol pe tumenđe. 32
Ma daran, me cikne bakre! Tumaro Dad gova manglja te dol
tumen te aven ano carstvo. 33 Bićinen so isi tumen thaj den e
čororenđe! Ćeren tumenđe traste za ke pare save ni phuravon
thaj barvalipe ko nebo savo ni ka ciknjol. Khoni našti te avol
odori te čorol tumaro barvalipe thaj ni jekh moljco ni ka xal le.
34 Golese kaj si tumaro barvalipe, gothe ka avol i tumaro ilo."
35 Thaj o Isus vaćarda lenđe: "Aven spremna thaj urade za ki
bući thaj tumare svetiljke te aven phabarde, 36 sar manuša
save ađućaren pe gospodare savo iril pe taro abav, te aven
spremna te putren lese kana resol thaj marol ko vudar. 37 E
sluge save si spremna thaj ađućaren pe gospodare te iril pe, ka
aven blagoslovime. Čače vaćarav tumenđe o gospodari korkoro
ka uravol pe sar sluga thaj ka phenol lenđe te bešen thaj ka avol
te kandol len thaj ka dol len te xan. 38 O gospodari šaj ka avol
ki opaš i rat il anglo uštipe taro sojipe. Blagoslovime si e sluge
save ađućaren. 39 A kava džanen: kana bi džanola o čherutno
ke savo sato ka avol o čor, ne bi dola te avol leso čher phago. 40
Thaj tumen aven spremna, golese so me, o Čhavo e manušeso,
ka avav kana ni ka den gođi an savo sato." 41 A o Petar pučlja
e Isuse: "Gospode! Vaćare li amenđe e sikadenđe kaja paramič
il savorenđe?" 42 A o Isus vaćarda lese: "Savo si pobožno thaj
džanglo sluga kas leso gospodari ka čhuvol upreder pe čherese
sluge te dol len te xan ko vreme? 43 Blagoslovimo si gova sluga
kas o gospodari kana avol aračhol le sar ćerol gijate! 44 Čače
vaćarav tumenđe, o gospodari pe po sa o barvalipe ka čhuvol e
sluga. 45 Ako vaćarol o sluga ane po ilo: 'O gospodari ni ka avol
sigate' thaj lol te marol avere slugen thaj e sluškinjen thaj xal

em pijol thaj matol. **46** O gospodari ka avol ano đive kana vov ni
ađućarol thaj ano sato kana ni dol gođi, ka činol e sluga ke
kotora thaj ka čhuvol le maškar okola save ni pačan ano Dol. **47**
A kova sluga savo džanglja so leso gospodari manđol thaj naj
spremno thaj ni ćerda pale leso manglipe ka avol but mardo. **48**
A okova sluga savo ni džanglja e gospodaresi volja, a ćerda
khanči sose ka avol mardo, ka marol pe zala. Kase dija pe but,
but ka rodol pe lestar. Kase poverimo but, po but ka rodol pe
lestar." **49** Thaj o Isus vaćarda: "Me aviljem te čhudav i jag e
sudosi ki phuv. So bi mangava te avol već phabardi! **50** Al me
trubul te krstima mučimasa thaj but manđe pharo sa dok ni
ćerdol gova! **51** Dal den gođi kaj me aviljem te anav mir ki phuv?
Na, me aviljem te anav ulaipe maškare manuša. **52** Golese od
akana ka aven ulade e čherutne: trin manuša ka aven ke mingri
rig, a protiv avera duj gola avera trin. **53** Ka uštol o dad protiv o
čhavo thaj o čhavo protiv o dad, i dej protiv i čhej thaj i čhej
protiv i dej, i sasuj protiv i bori thaj i bori protiv piri sasuj." **54**
Thaj o Isus vaćarda e manušenđe: "Kana dičhen kaj e kale
oblakura ćiden pe nakaro zapad tumen phenen: 'Ka dolpese
bršnd', i gija avol. **55** Kana dičhen taro jug phurdol vaćaren: 'Ka
avol tatipe' thaj gija avol. **56** Dujemujenđe! O muj e phuvako thaj
neboso pindžaren, a sar ni pindžaren akala znakura so ćerdon
akana? **57** Tumen korkore trubul te džanen so si šukar! **58**
Te khoni tužil tumen zbog o dugo savo ni irisaden thaj inđarol
tumen ko sudo, odrumal miri tut lesa, te ma vucil tut ko sudo,
golese so o sudija šaj osudil tut thaj te dol tut ke piro manuš te
phandol tut ano phanglipe. **59** A ako phandol tut vaćarav tuće:
Ni ka iklje gothar dok ni poćine dži i paluni para."

13 Ane gova vreme avile nesave manuša thaj vaćarde
e Isusese kaj o Pilat o rimsko upravniko bičhalda te
mudaren nesave Galilejcuren. Thaj mudarde len dok prinosisade
kurbanen ano jerusalimsko Hram. **2** Thaj o Isus vaćarda lenđe:
"Tumen li den gođi kaj gola Galilejcura so sesa mudarde si
po grešna tare avera Galilejcura? **3** Na! Phenav tumenđe, i
tumen gija ka mudardon ako ni irin tumen e Devlese. **4** Il, so
si kole dešohtonecar pe kaste pelo o toranj o Siloamsko thaj
mudarda len? Tumen li den gođi kaj von sesa po grešna tare
avera Jerusalimcura? **5** Na! Phenav tumenđe, i tumen gija
ka mudardon ako ni irin tumen e Devlese." **6** O Isus vaćarda
lenđe kaja paramič: "Jekhe manuše sasa smokva sadime an po
vinograd. Thaj avilo te dičhol dal anda bijandipe, al ni arakhlja
pe late khanči. **7** Tegani vaćarda e manušese savo ćerda bući
ko vinograd: 'Ak trito berš sar avav thaj rodav bijandipe pi kaja
smokva thaj ni arakhav. Čhin la! Sose te šućarol i phuv?' **8** A
o manuš so ćerol bući ko vinograd vaćarda lese: 'Barutneja!
Ačhav la vadži kava berš te hunav paše late thaj te čhudav laće
gunoj. **9** Šaj ka bijanol aver berš. Ako na, ka čhine la.'" **10** Thaj
kana o Isus sikavola ani jekh sinagoga ko savato **11** thaj dikh,
sasa gothe jekh džuvli savi sasa banđarde dumesa thaj sasa
nasvali taro bilačho duxo dešohto berš thaj naštine te ačhol
šukar. **12** Thaj kana dikhlja la, dija la vika o Isus thaj phenda
laće: "Džuvlije! Oslobodimi san tar ćo nasvalipe!" **13** Thaj čhuta
pe late pe vasta. Thaj i džuvli sigate ispravisajli thaj hvalisada
e Devle. **14** A o vođa tari sinagoga holajlo but sose o Isus
sastarda ko savato thaj vaćarda e narodose: "Isi šov đive ano
kurko ke save šaj ćerol pe bući! Aven ke gola đive te sastardon,
a na ko savato!" **15** A o Gospod o Isus tegani vaćarda lenđe:
"Dujemujenđe! I tumen ćeren bući ko savato. Tumen li ni putren
tumare guruve il e here tari jasla thaj ni inđaren le te pijol paj?
16 A kala čheja tare Avraamesi kuštik sava o Satana phanglja ak
dešohto berš, sose te na putrol pe ko savato?" **17** A kana kava
šunde ladžajle savore save sesa protiv leste, a sa aver narodo
sesa bahtale paše sa e šukar buća o Isus so ćerda. **18** A o Isus
vaćarda lenđe: "Savo si o Carstvo e Devleso? Thaj sosa te
uporediv le? **19** Vov si sar seme e gorušicako, savo lol o manuš
thaj čhudol le ano po vrt. Thaj barol thaj ćerdol baro kaš thaj e
čiriklja aven thaj ćeren pese gnjezdura." **20** Thaj pale vaćarda:
"Savo si o Carstvo e Devleso? Thaj sosa te uporediv le? **21** Vov
si sar kvasaco savo i džuvli dospil ani bari vangla aresa, sa
dži kaj ni šukljol." **22** Thaj o Isus, dok phirda pe dromesa ano
Jerusalim, nakhlo maškare forura thaj e gava thaj sikavola e
manušen. **23** Thaj khoni pučlja le: "Gospode, dal samo zala ka
aven spasime?" Thaj o Isus vaćarda lenđe: **24** "Trudin tumen te
den ko tesno vudar e nebeskoneso, golese kaj but džene ka
manđen te den, al ni ka šaj. **25** Kana o čherutno phandol e
vudara tar po čher, ka avol tumenđe but kasno. Ka ačhen avral,
ka čalaven ko vudar thaj ka phenen: 'Gospode! Putar amenđe e
vudara!' Thaj vov ka vaćarol tumenđe: 'Ni pindžarav tumen,
katar sen.' **26** Tegani ka vaćaren: 'Amen xaljam thaj piljam
tusa thaj pe amare droma sikadan!' **27** A vov ka vaćarol lenđe:
'Vaćarav tumenđe: Ni pindžarav tumen katar sen. Crden tumen
mandar save bilačhipe ćeren!' **28** Gothe ka roven thaj ka aven
but holjame, kana ka dičhen e Avraame e Isako thaj e Jakove
thaj sa e prorokuren ano Carstvo e Devleso, a tumen ka aven
ikalde avral. **29** Thaj but džene ka aven taro istok thaj taro zapad
thaj taro sever thaj taro jug thaj ka bešen ko astali ano Carstvo
e Devleso. **30** Thaj dikh, kola so si akana anglal odori ka aven
empalal, a okola save si empalal odori ka aven emanglal." **31**
Ane gova đive avile nesave fariseja te phenen e Isusese: "Iklji
thaj dža akatar, golese so o caro o Irod manđol te mudarol tut!"
32 Thaj o Isus vaćarda lenđe: "Džan thaj vaćaren gole lisicaće:
'Ak ikalav e benđen thaj sastarav ađive thaj theara, a trito đive
ka završiv.' **33** Ađive thaj theara thaj prektheara trubul te džav,
golese kaj o proroko našti mudardol avral taro Jerusalim. **34**
Jerusalime, Jerusalime, tu savo mudare e prorokuren thaj gađi
barencar okolen manušen saven o Dol bičhalda! Kozom droma
mangljem te garavav e čhavoren ćiren sar i khanji pe pujoren
tari pi phak thaj ni mangljen! **35** Ak, ka avol tumaro čher pusto,
a me vaćarav tumenđe: Ni ka dičhen ma sa dok ni vaćaren:
'Blagoslovimo si kova savo avol ano alav e Gospodeso.'"

14 Thaj ke jekh savato o Isus đelo ko jekh šorutno e
farisejengo te xal mangro ke leste thaj savore so sesa
gothe dikhlje an leste so ka ćerol. **2** Thaj dikh, avilo nesavo
manuš anglo Isus kase vasta em pingre šuvlile taro paj. **3**
Thaj o Isus pučlja e učiteljuren taro Mojsijaso zakono thaj e
farisejen: "Premale Mojsijaso zakono šaj li te sastara ko savato
il našti?" **4** Von khanči ni vaćarde. Thaj o Isus dolda e nasvale
manuše, sastarda le thaj phenda lese kaj šaj džal. **5** Thaj

vaćarda lenđe: “Savo tumendar ni ćerol bući ko savatno đive?
Te perol ćo čhavo il ćo guruv ano bunari ni li ka ikale le sigate
ano savatno đive?” 6 Thaj ni sasa len so te phenen ke lese
lafura. 7 Kana o Isus dikhlja sa e manušen save avile te xan,
sar roden pese šukar thana kaj te bešen anglal, vov vaćarda
lenđe kaja paramič: 8 “Kana akharen tumen ko abav, ma bešen
ke lače anglune thana. So ako si akhardo po baro manuš
tutar? 9 Te okova manuš so akharda tut te avol thaj te vaćarol:
‘De gova than kalese.’ Thaj ka ladžare tut i ka crde tut ko bilo
savo than savo ačhilo savo si empalal. 10 Gija kana khoni
akharol tut ko abav, kana ave beš ko poslednjo than, te vaćarol
tuće kova so akharda tut: ‘Amala! Arakhljam tuće po šukar
than.’ Tegani ka aven tusa ko baripe kola save bešen tusa ko
astali. 11 Golese savo pes vazdol, ka peravol pe, a e perade ka
aven vazdime.” 12 Thaj o Isus vaćarda okolese so akharda le:
“Kana de xamase il raćako xape, ma akhar će amalen niti ćire
phralen, ni će familija, ni će barvalen pašečherutnen, golese so i
von tut ka den vika ko xape. 13 Gija kana ćere abav, akhar e
čororen, e banđen, e sakaten, e koren. 14 Len naj len sar te irin
tuće. Gija ka ave blagoslovimo, golese so o Dol ka nagradil
tut kana ka vazdol e pravednikuren taro meripe.” 15 A kana
kava šunda jekh tare manuša savo bešlo pašo astali vaćarda e
Isusese: “Blagoslovimo si kova savo ka xal mangro ano Carstvo
e Devleso!” 16 A o Isus vaćarda lese: “Jekh manuš ćerda baro
abav thaj akharda pherdonen. 17 Thaj kana sasa o vreme e
xamaso, bičhalda pe sluga te vaćarol pe akhardenđe: ‘Sa si
postavimo ko astali. Aven!’ 18 Thaj savore lije te vaćaren kaj
našti te aven thaj jekh vaćarda lese: ‘Ćindem njiva thaj džav te
dikhav savi si. Moliv tut vaćar odori e manušese kaj golese
našti te avav.’ 19 Thaj aver phenda: ‘Ćindem pandž jarmura
guruven thaj džav te probiv len sar orin. Moliv tut vaćar odori
e manušese kaj golese našti avav.’ 20 Trito vaćarda: ‘Andem
manđe romnja. Golese našti avav.’ 21 Thaj avilo o sluga thaj
phenda pe gospodese so phende lese. O Gospod holajlo thaj
vaćarda pe slugase: ‘Dža sigate ke droma e forose thaj an akari
e čororen, e banđen, e sakaten thaj e koren.’ 22 Kana gova
ćerda vaćarda o sluga pe gospodese: ‘Ćerdem sar so vaćardan
thaj isi vadži thana.’ 23 A o Gospod vaćarda e slugase: ‘Iklji ke
droma thaj pale ograde thaj čhuv len te aven te pherdol o čher.
24 Golese vaćarav tumenđe kaj ni jekh okolendar anglunendar
kas akhardem ni ka xal tare abaveso xape.’” 25 Đele e Isusesa
but manuša. Vov irisajlo dikhlja len thaj vaćarda lenđe: 26 “Ako
neko manđol te avol mo sikado, trubul te manđol po but man
nego pe da em pe dade, pe romnja thaj pe čhaven, pe phralen,
pe phejen, po but nego čak i po džuvdipe. Savo ni ćerol gija
našti avol mo sikado. 27 Thaj ako khoni manđol te avol mo
sikado, mora phiravol po krsto thaj te džal pale mande. 28 Thaj
ko manđol te ćerol kula na li angleder ka đinol kozom ka trubul
lese thaj ka dičhol šaj li te završil la? 29 Te ćerda samo o temelji
thaj te ni ačhilo le pare te završil la, savore save ka dičhen
gova ka maren muj lesa 30 thaj ka vaćaren: ‘Kava manuš lija te
vazdol i kula thaj naštine sa ćerol la.’ 31 Il savo caro kana džal
te marol pe avere carosa, a angleder golestar ni bešol i ni dičhol
dal ka šaj pe deše miljencar te marol pe okolesa so inđarol pesa
biš milje? 32 Thaj te našti, vov bičhalol manušen ko aver caro,
dok si kava dur thaj molil le te mirin pe. 33 Gija akana khoni
tumendar savo ni mučhol sa so isi le našti avol mo sikado.” 34
Thaj o Isus vaćarda: “O lon si šukar, a kana hasarol po londipe,
sosa ka lonđarol pe? 35 Naj lačho ni e phuvaće niti gunojese,
gijate o lon čhudol pe avral. Kas isi kana te šunol, nek šunol!”

15 Thaj pašo Isus ćidije pe pherdo carincura thaj but
grešnikura te šunen le so sikavol. 2 A e fariseja thaj e
učitelja tare Mojsijaso zakono vaćarena maškar peste: “Kava
džal e grešnikurencar thaj xal lencar.” 3 A o Isus vaćarda lenđe
kaja paramič: 4 “Ako e manuše isi šel bakre thaj jekh lendar
hasardol, so vov ka ćerol? Ni li ka ačhavol e enjavardeš thaj
enja ki pustinja thaj te džal te rodol gola jekha so hasajli sa dok
ni aračhol la? 5 Thaj kana aračhol la, čhuvol la radosno ke
po piko thaj inđarol la čhere. 6 Thaj kana avol čhere dol vika
pe amalen thaj e pašutnen vaćarindoj: ‘Aven radosna mancar!
Arakhljem me hasarde bakra!’ 7 Vaćarav tumenđe kaj savore
ano nebo ka radujin pe po but pašo jekh grešniko savo iril pe e
Devlese nego baše enjavardeš thaj enja čačutne savenđe ni
trubul pokajipe.” 8 O Isus vaćarda thaj kava: “Savi goja džuvli
sava isi la deš srebrenjakuri, i kana hasarol jekh srebrno parava,
ni phabarol i svetiljka thaj ni šulavol o čher thaj ni rodol šukar sa
dok ni aračhol la? 9 Thaj kana aračhol la, akharol pe amalinjen
thaj e pašečherutnjen: I phenol lenđe ‘Radujin tumen mancar!
Me arakhljem o srebrenjako so hasardem!’ 10 Gija, vaćarav
tumenđe kaj i e melekura e Devlese ano nebo ka radujin pe
jekhe grešnikose savo iril pe ko Dol.” 11 Thaj o Isus vaćarda:
“Jekhe manuše sesa duj čhave. 12 Thaj o cikneder vaćarda e
dadese: ‘Dade! Dema so preperol taro amaro barvalipe manđe.’
Thaj o dad ulada lenđe o barvalipe. 13 Thaj pale nesavo đive,
ćidija o cikneder čhavo sa piro, đelo ani durutni phuv, odori xalja
sa o barvalipe thaj živisada dilikane. 14 Thaj kana xalja sa e
pare, sasa but baro bokhalipe ane goja phuv thaj ni sasa le so
te xal. 15 Thaj đelo ki jekh manuš thaj rodija bući thaj gova
manuš bičhalda le ane piro polje te aračhol e balen. 16 Thaj o
čhavo sasa gija bokhalo kaj bi xala i gova so xan e bale, al
khoni ni dija le ni gova. 17 Thaj kana avilo ane peste, vaćarda:
‘Kobor e bućarne ke mo dad isi len so te xan, a me kate merav
bokhalo! 18 Ka džav manđe čhere, ke mo dad, pa ka vaćarav
lese: “Dade, grešisadem angle tute thaj anglo Dol. 19 Našti te
akhardivav ćiro čhavo. Le man sar jekhe tar ćire bućarne.’” 20
Tegani uštilo em đelo ke po dad. A kana sasa po dur tar po čher,
dikhlja le leso dad thaj pelo lese žal thaj prastija lija le ani angali
thaj čumidija le. 21 A o čhavo vaćarda lese: ‘Dade, grešisadem
angle tute thaj anglo Dol! Našti te akhardivav ćiro čhavo.’ 22 A o
dad phenda e slugenđe pirenđe: ‘Ikalen emlačho fostano thaj
uraven le thaj čhuven lese angrustik ko va thaj pođipe ke pingre!
23 Thaj anen okole terne thule guruve čhinen le, te xa thaj te
raduji amen. 24 Golese kaj mingro čhavo sasa mulo thaj irisajlo
ko džuvdipe, sasa hasardo thaj akana arakhadilo!’ Thaj lije te
radujin pe. 25 A leso čhavo o phureder sasa ano polje thaj kana
avilo pašo čher šunda čhelipe thaj bašalipe. 26 Thaj dija vika
jekhe sluga thaj pučlja le: ‘Sosi gova?’ 27 A vov vaćarda lese:
‘Ćiro phral avilo thaj ćo dad čhinda terne thule guruve, so dikhlja
le džuvde thaj saste.’ 28 Thaj o phureder phral holajlo thaj ni
manglja te avol andre. Tegani iklilo leso dad thaj molisada le te

dol ano čher. **29** A vov vaćarda pe dadese: ‘Ak kandav tut sar
robo gaći berša thaj nikad ni phagljem ćo lafi thaj manđe ni
jekh drom ni dijan ni buzore te radujima me amalencar. **30** A
kana avilo ćo čhavo savo ćo barvalipe čhorda e bludnicencar,
čhindan lese terne thule guruve.’ **31** A o dad vaćarda lese: ‘Mo
čhavo! Kaj džav mancar san thaj sa mingro ćiro si. **32** Trubul te
ave radosno thaj baxtalo, golese kaj ćo phral sasa mulo thaj
irisajlo ko džuvdipe, sasa hasardo thaj arakhadilo.’”

16 O Isus vaćarda kaja paramič pe sikadenđe: “Jekhe barvale
manuše sasa jekh upravitelji savo vodila leso barvalipe,
savese phende kaj xalja leso barvalipe. **2** Thaj akharda le o
barvalo thaj vaćarda e upraviteljese: ‘So šunav kava tutar? Sikav
manđe o đinipe tar ći bući pe mo barvalipe, golese kaj našti pe
mo barvalipe te ave upravitelji.’ **3** A o upravitelji vaćarda ane
peste: ‘So ka ćerav? O barvalo barutno mingro ka lol mandar i
bući. Te hunav našti. Te mangav, ladž manđe. **4** Džanav so ka
ćerav! Kana ka ćerav sa gova ka manđen ma savore ane pire
čhera kana ka ačhav bizi bući.’ **5** Thaj dija vika sa kolen save
sesa lese barutnese dužna thaj pučlja e prvone: ‘Kobor duguji
me barutnese e barvalese?’ **6** A vov phenda: ‘Šel bačve taro
maslinsko ulje.’ Thaj vaćarda lese o upravitelji: ‘An o lil ćiro
thaj sigate le thaj pisi pinda.’ **7** A pale gova e dujtone pučlja:
‘Kobor duguji?’ A vov vaćarda: ‘Šel mere điv.’ Thaj vaćarda lese:
‘Le ćiro lil thaj pisi ohtovardeš.’ **8** Thaj o barvalo hvalisada pe
bičačutne upravitelje, kobor si džanglo so gija ćerda. Golese
kaj e čhave tar kava sveto si po snalažljiva ane buća slična e
manušencar save si sar von, nego e čhave e svetlose. **(aiōn
g165)** **9** Thaj me vaćarav tumenđe: so isi tumen barvalipe kale
svetoso den averenđe te ćeren tumenđe amalen. Kana ni ka
avol tumenđe više korisno o barvalipe kale svetoso, ka aven
primime ane čhera sa e đivesenđe ano nebo. **(aiōnios g166)** **10**
Savo si verno ane cikne buća vov ka avol ke po bare buća
verno thaj ko naj verno ano cikne buća, ane po bare buća ni
ka avol verno. **11** Gijate te naj sen verna ane kale svetoso
barvalipe, ko ka dol tumen nebesko barvalipe? **12** Thaj ako
ane avereso barvalipe naj san verno, ko ka dol tumen tumaro?
13 Ni jekh sluga našti kandol tar jekh drom dujen barutnen. Il
jekhe ni ka manđe, a dujtone ka manđe, il jekhe ka šune, a e
dujtone ni ka šune. Našti kanden e Devle thaj o barvalipe.” **14** A
kava so šunde e fariseja, save sesa pohlepna parenđe, marde
muj e Isusesa. **15** Thaj o Isus phenda lenđe: “Tumen ćeren
tumen pravedna angle manuša, al o Dol džanol tumare ile. So si
baro ane manušenđe jakha, ane Devlese jakha si gadno.” **16** O
Isus vaćarda: “Sikljona sa e Mojsijaso zakono thaj e lila save
pisade e prorokura, sa dži kaj o Jovane o Krstitelj ni avilo. Od
tegani vaćara o Lačho lafi taro Carstvo e Devleso thaj phena
savorenđe te den ane leste. **17** Al gova ni značil kaj o Zakono
više ni vredil, golese so po loče si te načhen o nebo thaj i
phuv nego nesavo slovo andar o Zakono te perol. **18** Sar savo
mučhol pe romnja thaj lol avera, preljuba ćerol, savo lol ačhade
džuvlja, preljuba ćerol.” **19** O Isus vaćarda vadži jekh paramič:
“Nesavo manuš sasa barvalo, savo urado sasa ane barvale
šeja thaj živisada ano barvalipe xalja thaj pilja sa e đivesa. **20**
A sasa jekh čoro, leso alav sasa Lazar, savo pašljola angle
leso vudar phumbalo. **21** Thaj čeznila te čaljol e troškendar so
perena tare barvaleso astali thaj e džukle avena thaj čarena
e phumba lese. **22** A kana mulo o čoro, e melekura inđarde
le ani angali e Avraamese. Thaj posle i o barvalo mulo thaj
prahosade le. **23** Thaj o barvalo sasa ano than kaj si e mule
ane muke thaj vazdija pe jakha thaj odural dikhlja e Lazare
ani angali e Avraamese. **(Hadēs g86)** **24** Thaj dija vika: ‘Dade
Avraame! Dikh pe mande thaj bičhal e Lazare te čhuvol po naj
ano paj, te šudarol mi čhib, golese kaj mučima ane kaja jag.’
25 O Avraam vaćarda lese: ‘Čhaveja! De tut gođi kaj ane ćo
džuvdipe sa sasa tut šukar, a e Lazare sa bilačhipe thaj akana
lese kate šukar, a tu muči tut. **26** Thaj prekale sa gova maškare
amende si bari provalija. Kola save manđen te načhen katar
odori tumende, našti, ni gothar amende te načhen.’ **27** Tegani
vaćarda: ‘Moliv tut, dade Avraame, te bičhale e Lazare ano čher
me dadeso. **28** Golese kaj isi man pandž phrala. Nek vaćarol
lenđe te ne bi i von avena ke kava than e mučimaso.’ **29** Thaj
vaćarda lese o Avraam: ‘Len isi okova so pisisada o Mojsija thaj
e prorokura. Len nek šunen.’ **30** A vov vaćarda lese: ‘Na, dade
Avraame! Te avilo lenđe neko tare mule ka pokajin pe.’ **31** A o
Avraam vaćarda lese: ‘Te ni šunde e Mojsija thaj e prorokuren,
ni ka šunen ni te uštilo neko tare mule.’”

17 A o Isus pe sikadenđe vaćarda: “O iskušenje mora te avol,
al pharo okole manušese prekal kaste avol o iskušenje.
2 Pošukar ka avol lese te umlavol pe e baresa tari vodenica
thaj te čhudol pe ano more, nego te navodil ko greh jekhe tare
kala cikne. **3** Aračhen tumen!” Te grešisada ćo devlikano phral,
vaćar lese kaj gova naj šukar, pa ako pokajil pe, oprosti lese. **4**
Thaj ako efta droma ko đive grešil premal tute thaj efta droma
avol tute thaj vaćarol: “Kajima”, oprosti lese. **5** Thaj vaćarde
e apostolura e Gospodese: “Pher amen pačajimasa.” **6** A o
Gospod vaćarda: “Kana bi avola tumen pačajipe gaći cikno
sar e gorušicako seme, bi vaćarena kale dudinkaće: ‘Ikal tut
taro koreno thaj sadi tut ano more!’ Ka šunola tumen. **7** Savo
tumendar ka phenol pe slugase, savo hunol i phuv il aračhol e
bakren, kana iril pe andaro polje: ‘Av akari, beš te xa mangro’?
Na, nijekh tumendar. **8** Mesto gova ka vaćaren: ‘Ćer manđe te
xav! Čhuv tuće i kecelja thaj kande ma dok xav thaj pijav! A pale
gova šaj i tu te xa thaj te pije.’ **9** E slugase ni zahvalil pe o
barutno, golese so si gova lesi bući. **10** Gija i tumen kana šunen
e Devle vaćaren: ‘Naj sam vredna hvalaće. Samo sam sluge
save ćera amari bući.’” **11** Thaj kana đele ano Jerusalim, o Isus
nakhlo maškari granica ki phuv i Samarija thaj i phuv i Galileja.
12 Thaj kana dija ane jekh foro, arakhlje le deš gubavcura,
save ačhena dur. **13** Thaj vazdije po glaso vaćarindoj: “Isuse,
Gospode! Smiluji tut pe amende!” **14** Kana o Isus dikhlja len
vaćarda: “Džan thaj sikaven tumen e sveštenikurenđe.” I gija
phirindoj sastile. **15** A jekh lendar dikhlja kaj sastilo, irisajlo
thaj hvalisada e Devle andaro sa o glaso. **16** Thaj pelo angle
Isusese pingre thaj zahvalisajlo. Thaj gova sasa Samarijanco.
17 A o Isus pučlja le: “Na li sastiljen deš džene? Kaj si kola enja?
18 Sar maškar lende ni arakhlja pe nijekh te iril pe te zahvalil
e Devlese, nego samo kava manuš andari aver phuv?” **19**
Thaj vaćarda lese: “Ušti thaj dža! Sastarda tut ćo pačajipe ane
mande.” **20** E fariseja pučlje e Isuse: “Kana ka avol o Carstvo e
Devleso?” A o Isus vaćarda lenđe: “O Carstvo e Devleso ni ka

avol te dičhol pe jakhencar. **21** Ni ka vaćarol pe: ‘Aktalo, kate si’,
il: ‘Odori si’ O Carstvo e Devleso si maškar tumende.” **22** A e
sikadenđe phenda: “Ka avol o vreme kana ka manđen te dičhen
ma barem jekh đive kana me, o Čhavo e manušeso, ka vladiv
sar caro, al ni ka šaj. **23** E manuša ka vaćaren tumenđe: ‘Ak
kate si’, il: ‘Ek odoring!’ Al ma ikljen thaj ma prasten te roden
man. **24** Golese so me, o Čhavo e manušeso, kana ka avav
sar i munja so strefil andaro nebo thaj ka svetliv sa so si talo
nebo. **25** Al angleder trubul but te avav mučimo thaj kala kuštika
mora čhuden man pestar. **26** Thaj sar sasa ano vreme e Nojaso
gija i ka avol ane đivesa kana me, o Čhavo e manušeso, ka
avav. **27** Xalje, pilje, lije pe, dije pe dži kova đive dži kana o Noj
dija ani barka thaj avilo o baro paj thaj tasile sa okola save ni
sesa ani barka. **28** Gija sasa i ane Loteso vreme kana sasa vov
džuvdo. E manuša ano foro i Sodoma xalje pilje, ćinde, bićinde,
sadisade, vazdije čhera. **29** A o đive kana iklilo o Lot andari
Sodoma, čalada i jag thaj pele žuta bara save phabon taro nebo
thaj mudarda sa okolen so ačhile ano foro. **30** Gija tar jekh drom
kana ka avav me, o Čhavo e manušeso. **31** Ane gova đive savo
ka avol ko krovo, a lese šeja ano čher andre, ma te uljol te
lol len! Savo si ano polje, ma te iril pe ano foro pale pe šeja.
32 Den tumen gođi sar muli e Lotesi romni! **33** Golese savo
dičhol te aračhol po džuvdipe, ka hasarol le, a ko hasarol po
džuvdipe, ka aračhol le. **34** Vaćarav tumenđe, ane goja rat kana
ka avav, tare duj manuša save pašljon ko than e pašljimaso,
jekh ka lol pe, a dujto ka ačhol ko than e pašljimaso. **35** Tare duj
džuvlja save meljin ano mlin, jekh ka lol pe, a i dujto ka ačhol.
36 [Duj ka aven ki njiva, jekh ka lol pe, dujto ka ačhol.]” **37** Thaj
e sikade pučlje e Isuse: “A kaj gova, Gospode?” A vov vaćarda
lenđe kaja paramič: “Kaj si mulikano, odori ćiden pe e čiriklja
save xan mulikano mas.”

18 O Isus vaćarda pe sikadenđe paramič te sikavol len sar
trubul te molin pe thaj te ačhen ane gova. **2** Vaćarda:
“Ane jekh foro sasa jekh sudija savo ni darajlo e Devlestar thaj
ni marisada e manušenđe. **3** Ane gova foro sasa jekh romni
savako rom mulo thaj avola stalno leste thaj vaćarola: ‘Dema
pravda angle kova savo tužil man!’ **4** Vov jekh vreme ni manglja
te pomožil laće, al kana nakhlo nesavo vreme vaćarda korkoro
pese: ‘I ako ni darav taro Dol thaj ni mariv e manušenđe, ka
pomoživ laće. **5** Ka braniv kala udovica golese so avol but
droma ke mande, te ma avol te dosadil man!’” **6** Tegani vaćarda
o Gospod o Isus: “Šunen so vaćarda o bičačutno sudija! **7** A so
ka ćerol o Dol? Ni li ka branil okolen kas vov birisada save vapin
lese rat em đive? Vov li ka ačhavol len te ađućaren? **8** Vaćarav
tumenđe, kaj ka aračhol len. Al me, o Čhavo e manušeso, kana
ka avav ki phuv ka arakhav li gasavo pačajipe?” **9** Tegani o
Isus vaćarda jekh paramič okolenđe save dije gođi pese kaj si
čačutne thaj korkore pes dikhlje po baren averendar: **10** “Duj
manuša đele ano Hram te molin pe e Devlese: Jekh si fariseji,
a dujto carinco. **11** O farisejo ačhilo thaj molisada: ‘Devla!
Hvaliv tut kaj najsem sar kala avera manuša: čora, bičačutne,
preljubnikura il sar kava o carinco. **12** Postiv duj droma ko kurko,
dav tu dešto kotor tare sa so isi man.’ **13** A o carinco odural
ačhilo, ni manglja ni pe jakha te vazdol ano nebo thaj čalada pe
ano kolin te sikavol kobor lese pharo thaj vaćarda: ‘Devla, av
milostivno manđe, e grešnikose!’ **14** Vaćarav tumenđe: o carinco
đelo čhere opravdimo anglo Dol, a na kava o farisejo. Golese,
savo korkoro pes vazdol, ka avol ponizime, a savo korkoro
pes ponizil ka avol vazdime.” **15** Ande anglo Isus thaj e cikne
čhavoren te čhuvol pe vasta pe lende thaj te blagoslovil len. A
kana dikhlje gova e sikade vaćarde lenđe te ni ćeren gova. **16** A
o Isus vaćarda pe sikadenđe: “Mučhen e čhavoren ke mande
thaj ma ačhaven len, golese so gasavenđe preperol o Carstvo e
Devleso! **17** Čače vaćarav tumenđe, savo ni primil o Carstvo
e Devleso sar čhavoro, ni ka dol ane leste!” **18** Thaj pučlja e
Isuse jekh šorutno: “Učitelju šukareja, so te ćerav te avol ma
džuvdipe bizo meripe?” **(aiōnios g166)** **19** A o Isus phenda lese:
“Sose akhare man šukareja? Khoni naj šukar samo o Dol. **20** E
Devlese zapovestura džane: ‘Ma čher preljuba’, ‘Ma mudar’, ‘Ma
čor’, ‘Ma svedoči xoxavne’, ‘Poštuji će dade thaj će da!’” **21** A
o šorutno vaćarda: “Sa kava ćerdem taro mo ternipe.” **22** A
kana šunda kava o Isus vaćarda lese: “Vadži jekh trubul tut:
bićin sa so isi tut thaj de e čororenđe thaj ka avol tu barvalipe
ko nebo. Thaj posle ava pale mande!” **23** A kana gova šunda
o barvalo, sasa bibahtalo, golese kaj sasa but barvalipe i ni
manglja te bićinol sa. **24** A kana dikhlja le o Isus kaj sasa
bibahtalo, vaćarda: “Kobor si pharo e barvalenđe te den ano
Carstvo e Devleso! **25** Poločhe si e kamilaće te načhol maškare
kana e suvaće nego o barvalo te dol ano Carstvo e Devleso!”
26 A kola save šunde le, pučlje le: “A ko šaj te spasil pe?” **27** A
o Isus vaćarda: “So si nemoguće e manušenđe, e Devlese si
moguće.” **28** Thaj o Petar phenda: “Ak, amen sa ačhadam sa so
sasa amen thaj pale tute dža.” **29** A o Isus vaćarda lenđe: “Čače
vaćarav tumenđe: Sa jekh savo ačhada po čher, il e romnja, il
e phralen, il e dade thaj pe deja, il e čhaven pašo Carstvo e
Devleso **30** ka primil akana po but ke akava sveto okolestar so
ačhada thaj ka primil džuvdipe bizo meripe ko sveto savo avol.”
(aiōn g165, aiōnios g166) **31** Ćidija o Isus e dešudujen apostoluren
thaj vaćarda lenđe: “Ake dža upre ano Jerusalim. Odori ka
ćerdol sa okova so e prorokura pisisade ano Sveto lil mandar
taro Čhavo e manušeso. **32** Kaj ka den ma ke manuša save ni
džanen e Devlese thaj ka maren muj mancar, ka ladžaren ma
thaj ka čhungaren ma. **33** Thaj ka šibin ma thaj ka mudaren ma,
a o trito đive ka uštav tare mule.” **34** Thaj e sikade khanči ni
haljarde tar gova so vaćarda o Isus. O značenje tar kala lafura
sasa lendar garado thaj ni džanglje so sasa lenđe vaćardo. **35** A
kana o Isus reslo pašo foro Jerihon, sasa jekh koro manuš savo
bešindoj mangljarola ko drom. **36** Thaj kana o koro šunda kaj
pherdo manuša načhen, pučlja: “So si gova?” **37** Thaj vaćarde
lese kaj načhol o Isus taro foro Nazaret. **38** Thaj o koro dija
vika: “Isuse, Čhaveja e Davideso, smiluji tut pe mande.” **39** Thaj
nesave manuša save đele anglo Isus phende lese te ma dol vika
gaći thaj vov pozurale dija vika: “Čhaveja e Davideso, smiluji tut
pe mande!” **40** O Isus šunda le thaj ačhilo thaj vaćarda te anen
e kore manuše paše leste. Kana ande le pučlja le o Isus: **41** “So
manđe te ćerav tuće?” A vov vaćarda: “Gospode! Mangav te
dikhav!” **42** A o Isus phenda lese: “Ćo pačajipe sastarda tut.
Ake, dikh!” **43** Thaj sigate dikhlja, đelo palo Isus thaj hvalisada e
Devle. Thaj savore save dikhlje kava hvalisade e Devle.

19 Thaj kana dija o Isus ano foro Jerihon, dok nakhlo gothar,
2 avilo nesavo manuš so akhardola Zakej, savo sasa
šorutno e carincurengo thaj sasa barvalo. **3** Thaj manglja te
dičhol e Isuse, te dičhol ko si vov thaj naštine tare but manuša,
golese kaj o Zakej sasa cikno. **4** Thaj prastaja po anglal, uštilo
pi divljo smokva te dičhol le, golese kaj džanglja kaj o Isus ka
načhol gothar. **5** Thaj kana avilo o Isus ke gova than, dikhlja le
upre thaj vaćarda lese: "Zakej! Ulji sigate! Ađive trubul te avav
gosto ane ćo čher." **6** Thaj o Zakej sigate ulilo taro kaš thaj anda
le an po čher radosno. **7** Thaj savore, kana dikhlje kava, vaćarde
maškar peste kaj ne bi trubula te avol ano čher e grešnikoso. **8**
A o Zakej ačhilo thaj vaćarda e Gospodese: "Gospode! Ak opaš
mo barvalipe ka dav e čororenđe thaj ako nekas phabardem ka
iriv lese štar droma po but." **9** A o Isus vaćarda lese: "Avilo ađive
spasenje kale čherese, golese kaj si i kava čhavo e Avraameso!
10 Golese kaj me o Čhavo e manušeso aviljem te rodav thaj te
spasiv so si hasardo." **11** But manuša gova šunde thaj o Isus
vaćarda lenđe jekh paramič, golese kaj sesa pašo Jerusalim
thaj dije gođi kaj akana ka avol o Carstvo e Devleso. **12** Thaj o
Isus vaćarda gijate: "Jekh manuš tari prešundi familija đelo ani
durutni phuv te postavin le za ko caro thaj te iril pe. **13** Angleder
so đelo akharda dešen piren slugen thaj dija len po opaš kila
srebro thaj vaćarda lenđe: 'Trgujin sa dži kaj ni avav.' **14** A e
manuša tar lesi phuv mrzisade le thaj bičhalde pe manušen te
vaćaren e po bare carose: 'Ni manga vov te caruil pe amende.'
15 Thaj kana irisajlo sar caro, vaćarda te akharen okolen slugen
kase dija e srebrenjakuri, te dičhol so ćerde. **16** Tegani avilo o
angluno thaj vaćarda: 'Barutneja! Ćerdem deš droma po but
srebro nego so dijan ma.' **17** Thaj vaćarda lese o caro: 'But
šukar. Tu san šukar sluga! Kana sana manđe šukar ko cikno ak
dav tut te ave pe deš forura embaro.' **18** Thaj avilo o dujto thaj
vaćarda: 'Gospodarona! Ćerdem pandž droma po but srebro
nego so dijan ma.' **19** O caro vaćarda: 'Šukar! Tu av embaro
pe pandž forura.' **20** O trito avilo thaj vaćarda: 'Gospodarona!
Ake ćo srebro. Garadem le ano kotor e šejengo **21** golese kaj
daraljem tutar. Golese kaj san zuralo manuš. Le so naj ćiro thaj
ćide so ni sejisadan.' **22** A o caro vaćarda lese: 'Pale će lafura
ka sudiv tut, bilačheja slugo! Džangljan kaj sem zuralo manuš,
kaj lav okova so naj mingro thaj ćidav so ni sejisadem? **23** Pa
sose ni dijan mo srebro e trgovcurenđe thaj me kana ka avav ka
ćidav gova kamatencar?' **24** Thaj vaćarda averenđe so ačhile
angle leste: 'Len gova srebro lestar thaj den le okolese so isi le
pandž kile srebrenjakuri.' **25** Thaj vaćarde lese: 'Gospodarona!
Le isi le pandž kile srebro.' **26** A o caro vaćarda lenđe: 'Golese
kaj vaćarav tumenđe kole so isi ka dol pe lese, a kole so naj ka
lol pe lestar i okova zala so isi le. **27** A kolen me dušmajen,
save ni manglje te avav lengo caro pe lende, anen len akari thaj
čhinen len angle mande.'" **28** Thaj kana vaćarda lenđe gova o
Isus đelo anglal thaj đelo upre ano foro Jerusalim. **29** Kana avile
pašo gav Vitfaga thaj o gav Vitanija pašo brego savo akhardola
Maslinsko, bičhalda pe dujen sikaden. **30** Thaj vaćarda lenđe:
"Džan ane gova gav angle tumende thaj ka aračhen cikne here
phanglo pe savo vadži nijekh manuš ni uklilo. Putren le thaj
anen le. **31** Thaj ako khoni pučol tumen: 'Sose putren le?', gija
vaćaren lese: 'E Gospodese trubul.'" **32** Kana đele, arakhlje sar
so vaćarda lenđe o Isus. **33** A kana putarde e cikne here pučlje
len e manuša kaso sasa o cikno her: "Sose putren e cikne
here?" **34** A von vaćarde: "E Gospodese trubul." **35** Thaj ande le
ko Isus thaj čhute pe fostanura po cikno her thaj bešljarde e
Isuse pe leste. **36** Thaj kana đelo o Isus nakaro Jerusalim, e
manuša čhute pe fostanura ko drom te den čast e Isusese. **37**
Kana avilo pašo than kaj počnil o brego o Maslinsko, lije but
sikade te radujin pe thaj te hvalin e Devle tare sa o glaso baše
čudesura so dikhlje. **38** Vaćarde: "Blagoslovimo o caro savo
avol ano alav e Gospodeso! Mir ko nebo thaj slava e Devlese
ko učipe!" **39** Thaj nesave fariseja save sesa maškare manuša
vaćarde lese: "Učitelju! Vaćar će sikadenđe te ma phenen gova!"
40 Thaj o Isus vaćarda lenđe: "Phenav tumenđe, ako von ni
vaćaren, e bara ka vaćaren!" **41** Thaj kana avilo o Isus pašo
Jerusalim dikhlja o foro thaj ruja lese. **42** Vaćarda: "O, so bi
mangava i tu ađive te džane so ka anol će mir! Akana si kasno
i o mir garado tutar. **43** Golese kaj ka aven e đivesa kana e
dušmanura ka vazden tuće bare duvara, ka opkolin tut thaj ka
ćićiden tut tare sa e riga. **44** Ka peraven tut thaj ka mudaren
kolen save bešen ane tute. Thaj ni ka ačhaven nijekh bar ko
leso than, golese kaj ni džangljan o vreme kana avilo tute o
Dol." **45** Thaj kana dija ano Hram o Isus lija te tradol okolen
save bićinena ane leste. **46** Vaćarda: "Ano Sveto lil ačhol: 'Mo
čher ka avol čher e molitvako', a tumen ćerden le 'čher kaj
garaven pe e čora.'" **47** Thaj o Isus sikada ano Hram dži jekh
đive. Thaj e šorutne sveštenikurenđe, e učitelja tare Mojsijaso
zakono katane e manušenđe šorutnencar dikhlje sar te mudaren
e Isuse. **48** Al ni arakhlje so te ćeren lese, golese kaj sa e
manuša džana pale leste thaj šunde sa lese lafura.

20 Jekh đive kana o Isus ano Hram sikada e manušen thaj
vaćarda o Lačho lafi, avile e šorutne sveštenikura, e
učitelja tare Mojsijaso zakono thaj e phuredera. **2** Thaj pučlje
le: "Vaćar amenđe kotar tuće pravo kava te ćere? Ko dija tut
kava pravo?" **3** A o Isus vaćarda lenđe: "I me tumen ka pučav.
Vaćaren manđe: **4** O Dol li vaćarda e Jovanese te krstil e
manušen, il e manuša vaćarde lese gova te ćerol?" **5** Thaj
von vaćarde maškar peste: "Te vaćardam kaj si taro Dol, ka
vaćarol sose ni pačajam e Jovane. **6** A te vaćardam kaj si
tare manuša, savore ka čhuden bara pe amende, golese kaj
savore pačaje kaj o Jovane o Krstitelj sasa proroko." **7** Thaj von
vaćarde e Isusese: "Ni džana ko dija pravo e Jovane te krstil." **8**
A o Isus vaćarda lenđe: "Ni me ni ka vaćarav tumenđe kotar
manđe kava pravo." **9** Thaj o Isus lija te vaćarol kaja paramič:
"Jekh manuš sadisada drakha ane vinograd thaj iznajmisada e
manušenđe i phuv te ćeren bući gothe, a vov đelo ko foro te
bešol pherdo berša. **10** Thaj kana barili i drakh, bičhalda pe
sluga ke gola manuša te ćidol o kotor taro bijandipe e drakhako
so lese preperol. A e manuša save ćerde bući ki drakh marde le
thaj bičhalde le čuče vastencar. **11** Thaj bičhalda avere sluga, a
i gole marde thaj ladžarde thaj bičhalde le čuče vastencar. **12**
Thaj bičhalda tritone, a le ratvarde le thaj tradije le. **13** Tegani o
manuš kasi sasa i drakh vaćarda: 'So te ćerav? Te bičhalav me
mangle čhave, šaj le ka poštujin.' **14** A e manuša save ćerde
bući ki drakh kana dikhlje lese čhave, vaćarde jekh averese:
'Kava si leso čhavo. Aven te mudara le te ačhol gova amenđe

so si leso!' **15** Thaj ikalde le avral tare drakha thaj mudarde
le. So den goći so ka ćerol o manuš so si lesi drakh kale
manušenđe kana ka šunol so ćerde? **16** Ka avol thaj sa ka
mudarol e bućarnen thaj i drakh ka iznajmil averenđe." A kala
save šunde vaćarde e Isuse: "Ma te dol o Dol gova te avol!" **17**
A o Isus dikhlja ane lende thaj vaćarda: "A so ačhol ano Sveto
lil: 'O bar so čhudije e manuša save vazden e duvara ćerdilo
emglavno bar taro ugao?' **18** Savo perol pe gova bar, o bar
ka phađol le ke kotora, a ako perol gova bar pe nekaste ka
mudarol le." **19** Thaj dikhlje e šorutne e sveštenikurenđe thaj e
učitelja tare Mojsijaso zakono ane gova sato te vazden po va pe
leste, al darajle tare but manuša, golese kaj haljarde kaj o Isus
kaja paramič vaćarol lendar. **20** E učitelja tare Mojsijaso zakono
thaj e šorutne sveštenikura dikhlje po Isus thaj bičhalde ke
leste špijunuren, save ćerde pe čačutne, te bi dolen e Isuse kaj
vaćarol khanči bilače te bi dena le ko rimsko upravitelji. **21** Thaj
pučlje e Isuse: "Učitelju! Džana kaj šukar vaćare thaj sikave thaj
ni diče ko si ko, nego čače sikave o drom e Devleso. **22** Vaćar
amenđe trubul li te da o porezi e carose il na?" **23** A o Isus
dikhlja lengo lukavstvo thaj vaćarda lenđe: **24** "Sikaven manđe
jekh srebrno parava savesa poćinen o porezi. Kaso muj si kate
ke pare thaj kaso alav?" A von savore vaćarde: "E caroso." **25** A
o Isus vaćarda lenđe: "Den so si e caroso e carose, a so si e
Devleso den e Devlese." **26** Thaj naštine te aračhen khanči
bilače ane lese lafura angle manuša thaj divisajle pašo leso
vaćaripe thaj khanči ni vaćarde. **27** Gija avile nesave sadukejura
save vaćarena kaj khoni ni ka uštol tare mule thaj pučlje e Isuse:
28 "Učitelju! O Mojsije pisisada amenđe kava zakono kana merol
nekaso phral thaj ačhavol romnja a ni sasa len čhave. Gova
manuš trubul te lol pe phralese romnja te šaj bijanol čhave
savese ka preperol sa o barvalipe e muleso thaj te phiravol leso
alav. **29** Sesa efta phrala, a angluno lija romnja thaj mulo bize
čhave, **30** thaj o dujto lija la thaj vov mulo, **31** thaj o trito lija la, i
gija so efta. Thaj ni ačhade čhaven pale peste thaj savore mule.
32 Thaj empalal muli i romni. **33** Kana ka ušten e mule, kasi
romni ka avol golese kaj sasa so eftanenđi romni?" **34** Thaj
o Isus vaćarda lenđe: "Manuša kale svetose len pe thaj den
pe. **(aiōn g165)** **35** A okolen saven o Dol dičhol sar dostojna te
ušten tare mule thaj ka aven džuvde an kova sveto savo avol,
ni ka len pe thaj ni ka den pe. **(aiōn g165)** **36** Golese kaj ni ka
meren, ka aven sar melekura. Von si e Devlese čhave, golese
so o Dol ka vazdol len tare mule. **37** A kaj e mule ka ušten
thaj i o Mojsije vaćarda ando Sveto lil so pisil taro grmo savo
phabol. Gothe vov e Gospode dol vika sar Devle e Avraameso
thaj Devle e Isakoso thaj Devle e Jakoveso. **38** A o Dol naj
Dol e mulengo nego e džuvdengo, golese so si lese savore
džuvde." **39** A nesave učitelja tare Mojsijaso zakono vaćarde e
Isusese: "Učitelju! Šukar vaćardan." **40** Darajle thaj khoni ni
tromaja te pučol le khanči. **41** Thaj o Isus pučlja len: "Sar gova
šaj vaćaren kaj si o Hrist čhavo e caroso e Davideso? **42** Kana
korkoro o David vaćarol ane po Psalm savo ačhol ano Sveto lil:
'Vaćarda o Gospod e Gospodese mingrese: Beš ko počasno
than paše mande **43** dži kaj ni pašljarav e dušmanen tale pingre
ćire.' **44** O David akharda e Hriste Gospode, pa sar šajine te
avol leso čhavo?" **45** Thaj angle sa e manuša, o Isus vaćarda
pe sikadenđe: **46** "Aračhen tumen tare učitelja tare Mojsijaso
zakon save manđen te džan ane bare fostanura thaj roden e
manuša te pozdravin len thaj te den len poštujipe ke trgura thaj
te ačhaven lenđe anglune thana te bešen ke sinagoge thaj ke
abava, **47** save ko xoxaipe len o imanje e udovicengo, xoxavne
thaj dugačko molin pe e Devlese. Von ka aven but osudime."

21 Thaj ano Hram o Isus dičhola sa e barvalen sar čhuven
daro e Devlese ani hramsko riznica. **2** Thaj dikhlja jekha
čora udovica sar čhuta duj emcikne pare. **3** Thaj vaćarda:
"Čače, vaćarav tumenđe, kaja čorori udovica čhuta po but e
Devlese savorendar! **4** Golese kaj savore lendar čhute so sasa
len pobut, a voj gija čorori, sa dija so sasa la." **5** Thaj kana
nesave sikade lije te vaćaren taro Hram kaj si lačhardo lače
barencar thaj ukrasurencar save e manuša dije e Devlese, a o
Isus vaćarda: **6** "Ka avol o đive, tare sa kava so dičhen, ni ka
ačhol ni bar po bar. Sa ka avol crdimo." **7** A e sikade pučlje le:
"Učitelju, kana ka avol gova? Save znakosa ka sikadol gova so
ka avol?" **8** A o Isus vaćarda lenđe: "Aračhen tumen ma te
xoxaven tumen! Golese kaj but ka aven ane mingro alav i ka
phenen pese da si Mesija vaćarindoj: 'Avilo o vreme!' Ma pačan
ane lende. **9** A kana šunen za ko maripe thaj pobune, ma daran.
Golese so sa gova trubul te avol, al o krajo ni ka avol sigate."
10 Tegani o Isus vaćarda lenđe: "Ka maren pe e manuša e
manušencar thaj o carstvo po carstvo ka uštol. **11** Thaj i phuv
ka tresil pe thaj ka avol bokhalipe thaj nasvalipe ke but thana ki
phuv. Ka aven bare znakura ko nebo savendar e manuša ka
pherdon dar. **12** A angleder sa golestar ka dolen tumen thaj
ka traden tumen thaj ka den tumen ke sudije e sinagogenđe
thaj ka phanden tumen ano phanglipe. Ka inđaren tumen angle
carura thaj angle vladara golese so sen me sikade. **13** A gova
ka avol tumenđe te bi vaćarena lenđe mandar. **14** Ma daran so
ka phenen kana ka trubul te branin tumen. **15** Golese so ka
dav tumen lafura thaj mudrost savaće našti te protivil pe nijekh
manuš. **16** A ka izden tumen i tumare dada, tumare deja thaj
phrala thaj tumare pašutne thaj amala. Nesave tumendar ka
mudaren. **17** Thaj savore ni ka manđen tumen golese so sen me
sikade. **18** Al o bal tumare šorestar ni ka perol. **19** Ako ni ačhon
te pačan an mande, ka avol tumen džuvdipe bizo meripe." **20** O
Isus vadži vaćarda: "A kana dičhen kaj o Jerusalim opkolimo e
vojskasa, te džanen kaj avilo o vreme te avol pusto. **21** Tegani
e manuša save si tari Judeja nek našen ke bregura. Thaj e
manuša save si taro Jerusalim nek ikljen avral thaj save si avral
ma te irin pe an leste. **22** Golese kaj gola đivesa ka avol e
Devlesi kazna, savasa ka pherdol sa okova so si pisimo ano
Sveto lil. **23** Al pharo e khamnjenđe thaj kolenđe save den čuči
ane gola đivesa! Golese kaj ka avol baro bilačhipe ki phuv thaj
bari holi pe kala manuša. **24** Von ka mudaren kalen manušen e
oštrone mačosa thaj ka inđaren len ano phanglipe maškare sa e
manuša ki phuv. Thaj o Jerusalim ka uštaven e manuša save ni
džanen e Devlese sa dok ni načhol o vreme lengo." **25** Vadži
o Isus vaćarda: "Thaj ka aven e znakura ano kham thaj ano
čhon thaj ane čerenja, a ki phuv e manuša ni ka džanen so te
ćeren tari dar golese so o more ka šundol but thaj e talasura. **26**
E manuša ka meren tari dar thaj taro ađućaripe so ka avol e

svetosa, golese kaj e neboso zuralipe ka tresil pe. **27** Tegani
man, e Čhave e manušese, ka dičhen man sar avav pe oblakura
e zuralimasa thaj ani bari slava. **28** A kana ka lol te avol gova,
ušten thaj vazden tumare šore, golese kaj tumaro Osloboditelji
avol tumende." **29** Thaj o Isus vaćarda lenđe i paramič: "Dičhen
pi smokva thaj sa e kašta. **30** Kana dičhen kaj ikljen e luluđa
lenđe džanen kaj paše si o milaj. **31** Gijate tumen kana dičhen
kaj sa avol gija sar so phendem, džanen kaj si paše o Carstvo e
Devleso. **32** Čače vaćarav tumenđe, kaj kaja generacija ni ka
načhol dok sa kava ni avol. **33** O nebo thaj i phuv ka načhen, a
mo lafi ni ka načhol." **34** Pale gova o Isus vaćarda: "Al aračhen
tumen ma tumare ile te aven opteretime ano halanipe thaj
matipe thaj e brigencar kale svetose thaj ma gova đive te resol
tumen tari jekh drom. **35** Golese so ka avol sar zamka pe sa e
manuša so živin pi kaja phuv. **36** Golese aven džungade sa
o vreme thaj molin tumen te bi šaj crdena tumen taro sa o
bilačhipe so akana avol thaj te ačhen bizi ladž ano radujipe
angle mande, anglo Čhavo e manušeso." **37** O Isus svako đive
sikada ano Hram a ki rat suta ko brego e Maslinako. **38** Thaj sa
e manuša avena sabalin ke leste te šunen le ano Hram.

22 Paše sasa e bare đivesa tare bikvasacoso mangro savo
akhardol Pasha. **2** Thaj e šorutne e sveštenikurenđe thaj
e učitelja tare Mojsijaso zakono vaćarde maškar peste sar te
mudaren e Isuse, al darajle e manuša te na bunin pe. **3** Tegani
o Satana dija ano Juda Iskariotsko, savo sasa jekh tare dešuduj
apostolura. **4** Đelo thaj vaćarda e šorutne sveštenikurencar
thaj e hramese zapovednikurencar sar ka izdajil e Isuse. **5**
Thaj von radujisajle thaj vaćarde e Judase kaj ka poćinen lese
gova. **6** Thaj o Juda dija po lafi. Thaj vov rodija šukar vreme
te predol e Isuse dok ni sesa gothe but manuša. **7** Thaj avilo
o angluno đive e bikvasacose mangrengo, ke savo trubuja te
činol pe o pashalno bakroro, **8** o Isus vaćarda e Petrese thaj e
Jovanese: "Džan thaj ćeren amenđe Pasha te šaj te xa." **9** A
von pučlje le: "Kaj manđe te ćera la?" **10** A o Isus vaćarda:
"Kana ka den ano foro, ka aračhen manuše savo inđarol ano
khoro paj. Džan pale leste ane savo čher vov džal, **11** thaj
pučen gole čherutne: 'O učitelji pučol an savi soba šaj xal i
Pasha pe sikadencar?' **12** Thaj vov ka sikavol tumenđe bari
upruni soba savi si postavimi. Gothe ćeren i Pasha." **13** Thaj
o Jovane thaj o Petar đele ano foro i arakhlje sar so vaćarda
lenđe o Isus thaj gothe ćerde i Pasha. **14** Thaj kana avilo o
sato, o Isus bešlo ki sinija, pe dešudujen apostolurencar. **15**
Thaj vaćarda lenđe: "But mangljem te xav kaja Pasha tumencar
angleder so ka avav mudardo. **16** Golese vaćarav tumenđe
kaj od akana ni ka xav i Pasha dok ni pherdol ano Carstvo e
Devleso." **17** Thaj lija o tahtaj e moljasa thaj dija hvala e Devlese
thaj vaćarda: "Len thaj ulaven la maškare tumende. **18** Vaćarav
tumenđe, od akana ni ka pijav i mol sa dok ni avol o Carstvo e
Devleso." **19** Thaj lija o mangro, dija hvala, thaj phaglja le thaj
ulada e sikadenđe vaćarindoj: "Kava si o telo mingro savo dol
pe tumenđe. Kava ćeren te den tumen gođi mandar." **20** A palo
xape lija o tahtaj e moljasa thaj vaćarda: "Kava tahtaj si mo rat,
rat taro nevo savez savo čhordol tumenđe. **21** A ak mo izdajniko
bešol mancar kate ki sinija. **22** Thaj me, o Čhavo e manušeso,
mora te merav sar so si phendo, al pharo e manušese savo ka
izdol man!" **23** Thaj e sikade lije maškar peste te pučen pe ko
bi ćerola gova lendar. **24** Thaj lije te ćeren čingara maškare
peste ko lendar bi avola embaro. **25** A o Isus vaćarda lenđe: "E
carura tar kaja phuv gospodarin pe pire manuša thaj isi len
vlast pe lende. Von korkore pese vaćaren kaj si 'manuša save
but den šukaripe'. **26** A tumen ma ćeren gijate! Nego ko si
tumendar embaro te avol emcikno thaj savo si vođa nek avol
kova savo kandol. **27** Golese ko si embaro? Kova savo bešol
ko astali il savo kandol? Naj li kova savo bešol ko astali? A
me sem maškar tumende okova so kandol. **28** A tumen sen
gola save ačhile mancar ane mo bilačhipe. **29** Thaj ačhavav
tumenđe o carstvo sar mo Dad so ačhada manđe **30** te xan
thaj te pijen ko astali mingro ane mingro carstvo thaj te bešen
ko tron thaj te sudin pe dešuduj plemenura e Izraelese." **31**
Thaj vaćarda o Isus: "Simone! Simone! Ak o Satana manđol te
sejil tumen sar so sejil pe o điv. **32** A me molisaljem tuće ćo
pačajipe ma te ačhol. A tu kana ka iri tut ke mande, te zurave
će phralen!" **33** A o Petar vaćarda lese: "Gospode! Spremno
sem ano phanglipe thaj ano meripe tusa te džav!" **34** A o
Isus vaćarda lese: "Vaćarav tuće, Petre! Ađive ni ka đilabol o
bašno dok tu trin droma ni vaćare kaj ni pindžare man." **35** Thaj
vaćarda lenđe: "Kana bičhaldem tumen bize kese parencar thaj
bize traste thaj bizo pođipe, so naj sasa tumen?" A von vaćarde
lese: "Khanči." **36** A o Isus vaćarda lenđe: "A akana kas isi kesa
te lol la! Gijate i pi trasta! A kas naj mačo nek biknol po fostano
thaj nek ćinol pese. **37** Golese vaćarav tumenđe kaj trubul te
pherdol okova so ačhol ano Sveto lil mandar: 'Thaj e manuša
dikhlje le sar jekhe manuše lendar save phađen o zakono.'
Golese sa so pisisade e prorokura mandar ka avol sa čače." **38**
A von vaćarde lese: "Gospode! Ak, isi amen duj mačura." A
vov vaćarda lenđe: "Šukar si!" **39** Thaj iklindoj gothar, pale po
adeti, đelo ko Maslinsko brego. A pale leste đele e sikade lese.
40 Thaj kana resle o Isus vaćarda lenđe: "Molin tumen te ma
peren ano iskušenje!" **41** Thaj crdijape lendar gaći kobor šaj te
čhudol pe bar thaj pelo ke pe koča em molisajlo e Devlese:
42 "Dade! Te mangljan le mandar te ma pijav tar kava tahtaj
e bilačhimaso. Al nek avol sar tu so manđe, a na sar so me
mangav." **43** Tegani sikadilo lese o meleko taro nebo thaj zurada
le. **44** A kana dolda le bari muka, but pozurale molisajlo, a
znoj leso sasa sar kaplje taro rat save perena ki phuv. **45** Pali
molitva uštilo thaj avilo ke pe sikade thaj arakhlja len sar soven
taro pharipe kobor sasa lenđe. **46** Thaj o Isus vaćarda lenđe:
"Sose soven? Ušten, molin tumen e Devlese te ma peren ano
iskušenje!" **47** Thaj dok o Isus vaćarda, e manuša thaj o Juda,
jekh tare dešuduj sikade, avena premal leste. Avilo o Juda
pašo Isus thaj čumidija le. **48** A o Isus vaćarda lese: "Judo!
Čumidimasa li izdaji man, e Čhave e manušese?" **49** A kana e
sikade dikhlje so ćerdol, vaćarde "Gospode! Te maramen li?
Isi amen mačura." **50** Thaj čalada jekh tare sikade e sluga e
šorutnese e sveštenikurenđe thaj činda leso desno kan. **51** A o
Isus vaćarda: "Mučhen len! Nek ćeren gova!" Thaj dolda leso
kan thaj sastarda le. **52** A o Isus vaćarda e manušenđe so avile
pale leste, e šorutne sveštenikurenđe, e zapovednikurenđe e
hramese thaj e phurederenđe: "Aviljen pale mande sar po čor

čhurencar thaj kaštencar te dolen ma! **53** Sose ni dolden ma dok
sema ano Hram? Svako đive sema tumencar odori. Al akana
si tumaro sato, kana i sila e kalimasi vladil." **54** Kana dolde
e Isuse, inđarde le ke šorutne sveštenikoso čher. A o Petar
odural đelo pale lende. **55** A e stražara phabarde jag ani avlin,
bešle savore katane thaj o Petar bešlo lencar. **56** Dikhlja le jekh
sluškinja sar bešol paši jag thaj dikhlja nakar leste thaj vaćarda:
"Kava sasa lesa!" **57** A o Petar xoxada vaćarindoj: "Džuvlije! Me
ni pindžarav le!" **58** Nekobor pale gova pindžarda le aver thaj
vaćarda: "Tu san jekh lendar!" A o Petar vaćarda: "Manušeja,
naj sem." **59** Thaj kana nakhlo paše jekh sato nesavo manuš
uporno vaćarda taro Petar: "Čače thaj kava manuš sasa lesa.
Galilejco si!" **60** A o Petar vaćarda: "Manušeja! Ni džanav so
tu phene!" Thaj sigate dok vov vaćarda o bašno đilabija. **61**
Thaj irisajlo o Gospod thaj dikhlja e Petre thaj o Petar dija pe
gođi so vaćarda lese: "Ađive ni ka đilabol o bašno dok tu trin
droma ni vaćare kaj ni pindžare man." **62** Thaj o Petar iklilo
avral thaj zurale ruja. **63** A e čuvara lije te maren e Isuse thaj te
maren lesa muj. **64** Thaj učharde lese jakha thaj marde le thaj
pučlje le: "Prorokuji ko čalada tut?" **65** Thaj but avera bilače
buća vaćarde pe leste. **66** Thaj kana sasa sabalin, ćidije pe
e narodna phuredera thaj e šorutne e sveštenikurenđe thaj e
učitelja tare Mojsijaso zakono. Ande e Isuse angle manuša e
Bare sudose **67** vaćarindoj: "Tu li san o Hrist? Vaćar amenđe." A
o Isus vaćarda lenđe: "Ako i vaćarav tumenđe, ni ka pačan ma.
68 Te pučljem tumen khanči, ni ka vaćaren manđe. **69** Al od
akana me, o Čhavo e manušeso, ka bešav ko časno than pašo
Zuralo Dol." **70** Savore vaćarde: "Tu li san o Čhavo e Devleso?"
A o Isus vaćarda lenđe: "Korkore vaćarden kaj sem me." **71** A
von vaćarde: "So trubul amen po but dokazura? Golese kaj
korkore amen šundam tare leso muj."

23 Tegani sa e bare manuša e jevrejska uštile thaj inđarde
e Isuse ko Pilat, o rimsko upravniko. **2** Thaj lije te vaćaren
bilače e Isusestar: "Arakhljam le sar xoxavol amare manušen
thaj ni dol te poćinen o porezi e carose, a pese vaćarol kaj si o
Hrist, caro." **3** A o Pilat pučlja le: "Tu li san o caro e Jevrejengo?"
A o Isus irindoj vaćarda lese: "Gija si sar so tu vaćare." **4** A o
Pilat vaćarda e šorutne sveštenikurenđe thaj e manušenđe: "Me
ni arakhav nisavo banđipe ane kava manuš." **5** A von dije zor
vaćarindoj: "Vov pire sikaimasa e manušen bunil ki sa i phuv
e jevrejenđi. Počnisada ki Galileja thaj avilo sa dži kate ano
Jerusalim!" **6** Thaj kana šunda o Pilat, pučlja: "Vov li si tari
Galileja?" **7** Thaj kana šunda o Pilat kaj si o Isus tari Galileja
bičhalda le ko Irod, golese so o Irod vladisada ani Galileja. A
vov sasa ane gola đivesa ano Jerusalim. **8** Kana dikhlja o Irod e
Isuse sasa but radujimo, golese kaj odavno manglja te dičhol le,
golese kaj but šunda lestar thaj dija gođi kaj o Isus ka ćerol
nesavo čudo angle leste. **9** Thaj o Irod pučlja baše but buća, a
o Isus khanči ni vaćarda lese. **10** A e šorutne e sveštenikurenđe
thaj e učitelja tare Mojsijaso zakono ačhile thaj baro bilačhipe
vaćarde lestar. **11** A o Irod thaj lese vojnikura ladžarde le thaj
asaje e Isusese, urade le ano carsko fostano thaj bičhalda le
palal ko Pilat. **12** Thaj ane gova đive mirisajle o Pilat thaj o Irodo
maškare peste, a angleder golestar sesa ane čingara. **13** A o
Pilat ćidija e šorutnen e sveštenikurenđe thaj e barutnen thaj e
manušen thaj **14** vaćarda: "Anden manđe kale manuše thaj
phenen kaj e manušen bunil. Ake me angle tumende pučljem
le thaj ni arakhav ni jekh banđipe so tumen čhuven pe leste.
15 A i o Irod ni arakhlja banđipe pe leste, golese bičhalda le
palal amende thaj ak, khanči ni ćerda sosa bi zaslužila te avol
mudardo. **16** Golese ka šibi le thaj ka mukha le." **17** [A trubuja
ko prazniko te mučhen jekhe phangle manuše.] **18** A e manuša
sa dije vika vaćarindoj: "Le akale a muk amenđe e Varava!"
19 (O Varnava sasa čhudimo ano phanglipe golese so ćerda
pobuna ano Jerusalim thaj mudarda nekas.) **20** A o Pilat vadži
jekh drom vaćarda kaj bi vov mučhola e Isuse. **21** A von dije
vika: "Čhu le ko krsto, čhu le ko krsto!" **22** Thaj o Pilat trito drom
vaćarda: "Savo bilačhipe vov ćerda? Me khanči ni dikhav sosa bi
zaslužila te avol mudardo, gija ka šibiv le thaj ka mukhav le." **23**
A e manuša ni ačhile te vazden po glaso thaj manglje te čhuven
e Isuse ko krsto. I lenđi vika sasa po zurali thaj po zurali. **24**
Thaj golese o Pilat vaćarda te avol sar so e manuša manđen. **25**
Thaj mukhlja e Varnava, savo sasa ano phanglipe paši pobuna
thaj pašo mudaripe, a e Isuse dija lenđe sar so manglje. **26**
Thaj kana inđarde e vojnikura e Isuse, dolde nesave Simone
tari Kirina savo avola taro polje thaj čhute pe leste o krsto te
phiravol le palo Isus. **27** A palo Isus đele pherdo manuša thaj
džuvlja save ruje thaj žalisade le. **28** A o Isus okrenisajlo premal
lende thaj vaćarda: "Čhejalen taro Jerusalim! Ma roven pale
mande. Roven pale tumende thaj pale tumare čhave. **29** Golese
dikh, aven e đivesa ane save ka vaćaren: 'Blagoslovime kola
džuvlja save našti bijanen thaj e vođa save ni bijande thaj e
čučenđe save ni dije čući!' **30** Tegani ka vaćaren e planinenđe:
'Peren pe amende!' thaj e bregurenđe: 'Učharen amen!' **31**
Golese kaj ako akana ćerol pe kava e zelenone kaštesa, so ka
avol e šuće kaštesa?" **32** Inđarde duje bilače manušen katane
e Isusesa te aven mudare. **33** Thaj kana avile ke kova than
savo akhardola kokalo e šoreso, gothe čhute ko krsto e Isuse
thaj e duje bilače manušen, jekhe tari desno rig e Isusesi a
avere ki levo rig. **34** A o Isus vaćarda: "Dade! Oprosti lenđe,
golese kaj ni džanen so ćeren." Thaj e vojnikura čhudije i kocka
thaj ulade maškar peste leso fostano. **35** But manuša ačhile thaj
dikhlje sa gova, a e barutne marde muj thaj vaćarde: "Averen
spasisada, so ni spasil korkoro pes akana, te si vov o Hrist,
birimo e Devleso." **36** A e vojnikura marde muj lesa thaj avile
paše leste thaj dije le šut. **37** Thaj vaćarde e Isusese: "Te san tu
caro e Judejako, spasi korkoro tut." **38** A sasa pe leste upre
pisimo kala lafura: "Kava si Caro e Jevrejengo." **39** A jekh tare
bilače manuša so sesa ko krsto e Isusesa marda muj thaj
vaćarda lese: "Te san tu o Hrist, spasi tut thaj amen!" **40** A o
dujto ko krsto so sasa dija vika pe leste thaj vaćarda: "Tu li ni
dara taro Dol? Kana san i tu korkoro gija osudimo? **41** Amen
sam čače osudime, golese sam kate amare bućenđe, a vov
nisavo greh ni ćerda." **42** Thaj vaćarda e Isusese: "Isuse, de tut
gođi pe mande thaj av manđe milostivno kana ka rese ane po
carstvo." **43** Thaj vaćarda lese o Isus: "Čače vaćarav tuće: ađive
ka ave mancar ano raj." **44** A sasa popodne kana peli i rat ki
sa i phuv dži ke trin popodne, **45** golese so kalilo o kham. A i
hramsko fironga pharadili ke opaš. **46** Thaj o Isus dija vika andar

sa o glaso: “Dade! Ane ćire vasta mukhav mo duxo.” Thaj gole
lafurencar mulo. 47 A kana dikhlja o kapetano so sasa, lija te
hvalil e Devle thaj vaćarda: “Čače kava manuš sasa čačukano
pobožno manuš!” 48 Thaj sa e manuša save ćidije pe te dičhen
kava, kana dikhlje so sasa, irisajle thaj mardepe ane pire kolina
tari žal. 49 A kola so džanglje e Isuse thaj e džuvlja so avile lesa
tari Galileja ačhile po dur thaj dikhlje kava. 50 Sasa jekh manuš
palo alav Josif, savo sasa jekh tare bare manuša e jevrejenđe.
Sasa šukar manuš thaj čače pobožno 51 tari Arimateja, foro
e Judejako. Vov ni složisajlo golesa so ćerde e Isusese thaj
ađućarda o Carstvo e Devleso. 52 Đelo ko Pilat thaj rodije o telo
e Isuseso. 53 Thaj o Josif uljarda e Isuseso telo taro krsto thaj
paćarda le čaršafesa thaj čhuta le ano limori savo sasa hundo
ano bar, ane savo khoni naj sasa čhuto. 54 Ćerda gova jekh
đive anglo savato, a o savato lija te ikljol. 55 A e džuvlja save
avile e Isusesa andari Galileja, đele palo Josif i dikhlje o limori i
sar čhute e Isuseso telo. 56 Irisajle čhere te ćeren o miris thaj
so te mačhen e Isuseso telo. Kana sa ćerde, već avilo o savato
i naštine ćeren khanči gova đive pale Mojsijaso zakono.

24 Ko angluno đive palo savato, rano sabalin avile e džuvlja
ko limori thaj ande mirisura save ćerde 2 thaj arakhlje
o bar crdimo taro limori. 3 Dije andre thaj ni arakhlje o telo e
Gospodeso e Isuseso. 4 Thaj dok pučlje pe so sasa gova,
dikh, duj manuša ačhile angle lende ane sjajna fostanura. 5
E džuvlja but darajle thaj perade pe šore tele nakari phuv.
Thaj e duj manuša pučlje e džuvljen: “Sose roden e džuvde
maškar e mule? 6 Naj kate. Uštilo tare mule! Den tumen gođi so
vaćarda tumenđe dok vadži sasa ani Galileja: 7 ‘Me, o Čhavo
e manušeso, trubul te avav dindo ane vasta e manušenđe e
grešnonenđe thaj ka čhuven ma ko krsto thaj trito đive ka uštav.’”
8 Thaj dije pe gođi so vaćarda lenđe o Isus. 9 Thaj irisajle taro
limori thaj vaćarde sa e dešujekhe apostolurenđe thaj savorenđe
averenđe. 10 A gola džuvlja sesa i Marija taro foro Magdala, i
Jovana, i Marija e Jakovesi dej thaj avera save vaćarde kava e
apostolurenđe. 11 Thaj e apostolurenđe kala lafura sesa sar
xoxaipe thaj ni pačaje e džuvljenđe. 12 Al o Petar uštilo thaj
prastaja ko limori. Kana telilo, dikhlja samo o čaršafi savo ačhilo
thaj đelo thaj čudisajlo ane peste so sasa gova. 13 Ane gova
đive duj e Isusese sikade đele ano gav savo akhardola Emaus
thaj vov sasa dur taro Jerusalim dešujekh kilometra. 14 Thaj
phirindoj vaćarde maškar peste sa okova so sasa. 15 Thaj dok
vaćarde maškar peste thaj pučlje khanči jekh avere, korkoro o
Isus avilo paše lende thaj đelo lencar. 16 Al lenđe jakhenđe ni
sasa mukhlo te pindžaren le. 17 A o Isus pučlja len: “Sostar
gova vaćaren maškar tumende phirindoj?” Ačhile i tužnisajle. 18
A jekh ko alav o Kleopa, vaćarda e Isusese: “Tu li san jedino
abandžija ano Jerusalim savo ni šunda so sasa kala đivesa
odori?” 19 Thaj o Isus pučlja len: “So sasa gova?” Thaj von
phende lese: “Gova so ćerdilo e Isusesa taro Nazaret. Vov
sasa zuralo proroko ano vaćaripe thaj ano ćeripe anglo Dol
thaj angle manuša. 20 Amare šorutne sveštenikura thaj amare
avera vladara dije le te avol osudimo ko meripe thaj čhute le
ko krsto. 21 Amen nadisajljam kaj vov ka ikalol o Izrael. Ake
trito đive sar sasa sa gova. 22 Thaj bunisade amen nesave
džuvlja maškar amende. Save sesa sabalje ko limori, 23 al ni
arakhlje e Isuseso telo odori. Avile thaj phende amenđe kaj
dikhlje e melekuren save phende lenđe kaj si o Isus džuvdo. 24
Tegani nesave amendar đele ko limori thaj dikhlje kaj si o limori
čučo, sar so vaćarde e džuvlja, al ni dikhlje e Isuse.” 25 A o
Isus vaćarda lenđe: “O bigođaće manušalen! Pharo tumenđe te
pačan so vaćarde e prorokura ano Sveto lil! 26 Ni li von vaćarde
kaj o Hrist ka načhol sa gova bilačhipe angleder so o Dol ka
proslavil le?” 27 Thaj lija te objasnil lenđe o Isus so si pisimo
taro Hrist, so pisada o Mojsije thaj sa e prorokura ano Sveto
lil. 28 Thaj kana avile pašo gav ane savo đele, o Isus ćerda
pe kaj manđol te džal po dur lendar. 29 Thaj von ačhade le
vaćarindoj: “Ač amencar! Nakhlo o đive thaj i rat lija te perol!”
Ačhilo thaj dija lencar ano čher. 30 Thaj kana sasa lencar ko
astali, o Isus lija o mangro, blagoslovisada le thaj phaglja le
thaj dija len. 31 Tegani lenđe jakha putajle thaj pindžarde le.
Thaj sigate hasajlo. 32 Thaj von vaćarde jekh averese: “Ni li
phabile amare ile kana o Isus phirindoj vaćarda amenđe ko
drom thaj kana objasnisada amenđe o Sveto lil?” 33 Thaj uštile
ane gova sato thaj irisajle ano Jerusalim. Arakhlje e dešujekhen
apostoluren sar bešen savore thaj save sesa lencar. 34 Thaj
e dešujekh sikade vaćarde lenđe: “Čače uštilo o Gospod thaj
sikada pe e Simonese!” 35 Thaj kala duj sikade so sesa ko
drom pašo Emaus vaćarde so sasa thaj sar pindžarde e Isuse
kana phaglja o mangro. 36 A kana von gova vaćarde, o Isus
tar jekh drom ačhilo maškare lende thaj vaćarda lenđe: “Mir
tumenđe.” 37 A von darajle thaj sesa bunime golese kaj dije
gođi kaj dičhen duxo. 38 Thaj vaćarda lenđe: “Sose daran?
Thaj sose ni pačan? 39 Dičhen me vasta thaj me pingre! Me
sem gova! Dolen man thaj ka dičhen! Golese kaj e duxo naj
telo thaj kokala sar so dičhen man isi!” 40 Thaj dok vaćarola
sa gova sikada pe vasta thaj pe pingre save sesa kovime ko
krsto. 41 Sesa gija začudime em radosna kaj naštine pačan thaj
pučlja len: “Isi li tumen khanči xamase?” 42 A von dije le kotor
peće mače. 43 Thaj lija o Isus em xalja angle lende. 44 Thaj
vaćarda lenđe: “Kava si okova sostar vaćardem tumenđe kana
sema tumencar, kaj trubul te avol sa so pisime mandar ane
Mojsijaso zakono thaj ane Lila save pisade e prorokura thaj ane
Psalmura.” 45 Tegani putarda lenđe jakha te haljaren o Sveto lil.
46 Thaj vaćarda lenđe: “Gija si pisimo ano Sveto lil, kaj trubul o
Hrist te mudardol thaj te uštol tare mule ko trito đive. 47 Thaj
an leso alav ka vaćarol pe sa e manušenđe, počnindoj taro
Jerusalim, kaj trubul te pokajin pe te bi o Dol oprostila lenđe
grehura. 48 A tumen sen kola save dikhlje sa kava so sasa. 49
Thaj dikh, me ka bičhalav o Sveto Duxo pe tumende sar mo
Dad so obećisada. A tumen ačhen ano foro ko Jerusalim sa dok
o Dol ni bičhalol pe tumende pi zor!” 50 Thaj o Isus inđarda len
dži ko gav i Vitanija. Gothe vazdija pe vasta thaj blagoslovisada
len. 51 Thaj sar blagoslovisada len lija te crdol pe lendar thaj lija
te uštol ko nebo. 52 Thaj von pele ke pire koča anglo Isus,
tegani irisajle ano Jerusalim radosna. 53 Thaj sesa stalno ano
Hram thaj slavisade e Devle. Amin.

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Reader's Guide

Gurbet at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Gurbet at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos

Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Strongs: g12
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Strongs: g126
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn

Language: Koine Greek
Speech: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Strongs: g165
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Strongs: g166
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

Geenna
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Strongs: g1067
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Strongs: g86
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Strongs: g3041 g4442
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol
Language: Hebrew
Speech: proper noun, place
Usage: 65 times in 17 books, 50 chapters, and 63 verses
Strongs: h7585
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Strongs: g5020
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Romani-Vlax---Gurbet-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

aïdios

Romans 1:20
Jude 1:6

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16
Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23
1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
1 Timothy 6:19
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

Geenna

Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43
Mark 9:45
Mark 9:47
Luka 12:5
James 3:6

Hadēs

Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14

Limnē Pyr

Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Peter 2:4

Questioned

None yet noted

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"

Hebrews 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"
Mark 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"

Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us				
How are we sinful?			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin				
Where are we?			**When are we?**						
			Innocence		Fallen				Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise				
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
		Imprisoned		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 20:13 Thalaasa	
		First Beast						Revelation 19:20 Lake of Fire	
		False Prophet							
		Satan						Revelation 20:2 Abyss	
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all				

Destiny

Gurbet at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you," John 15:16*. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"
Matthew 28:19